

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.

Telefon 2113.

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čekovni račun štev. 10.603.

Cene inseratom: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

JNS-sarska slika o slovenskem kmetu.

Liberalizem ni nikdar spoštoval kmeta. Kot stranka meščanstva in gospode in tistih, ki se na podeželju štulijo med gospodo, se ni nikdar mogel uživati v kmečko miselnosti. Kmet s svojo od očetov podedovano versko vdanostjo in konservativnostjo je bil tej brez- in protiverni stranki zmeraj zopern. Kmetavzar, zaručanec, nazadnjak: to je ocena, ki je z njo liberalizem zmeraj počaščal veri, starim šegam in navadam vdanega kmeta. Cenil ga je kvečjemu kot material, kot snov za zgradbo liberalne stranke. Kogar je hotel liberalizem posebno odlikovati, ga je napravil za priganjača laži-svobodomiselne in laži-naprednjaške stranke na podeželju.

Politična zgodovina slovenskega naroda poroča o raznih krinkah, ki je pod njimi ta lažnivi prerok nastopal med kmečkim ljudstvom, da bi vlovil več kalinov na svoje lažnive svobodomiselne in naprednjaške limanice. Pred svetovno vojno je samo-kmetstvo deloma služilo kot ogrinjalo za širjenje in organiziranje nemškutarstva (ptujski »Štajerc«), deloma pa kot vaba za slovenske liberalne politične stranke (narodna stranka na Štajerskem, narodno-napredna stranka na Kranjskem). Po svetovni vojni se je liberalizem poslužil demokratske in laži-kmetijske stranke, ki sta se po 6. januarju 1929 zedinili v zloglasno JNS.

O JNSarskem kmetoljubju pričajo najjasneje in najglasneje njena dejanja, ko je ta stranka bila na vladi ter je vladala z diktatorično vsemogočnostjo. Ta doba tvori črne bukve slovenskega kmeta. Taka gospodarska stiska je pritisnila našega kmeta in takšen nered je nastal v gospodarstvu, da je kmet omagal pod pretežkim bremenom. Mesto svobode, od katere ima liberalizem ime (libertas = svoboda), je zavladovalo najhujše nasilje. Kmete so zapirali, tirali pred sodišča ter jih metali v ječe, češ, da so protidržavni element. Kmet — pa protidržaven! Kdo pa naj potem ohrani in reši državo, ako ne kmet, ki ima v njej ogromno večino? Že samo predpostavka možnosti, da bi bil slovenski kmet protidržaven, je razžalitev za slovensko kmečko ljudstvo. Ovažanje slovenskega kmečkega ljudstva je cvetelo, kazni je kar deževalo, strah se je naselil po kmečkih hišah.

Takšno je JNSarsko kmetoljubje v dejanstvu. Dejanja kažejo, kakšno je mišljenje in hotenje. S svojim divjanjem zoper slovensko kmečko ljudstvo, zoper osebe in

ustanove, so gosposki in kmetijski JNSarji pred svetom odkrili, kaj mislijo o našem kmečkem ljudstvu in kaj mu želijo. Četudi se liberalni volk včasih — recimo po pravici: mnogokrat in navadno — pojavi v ovčji obleki, vendar ostane liberalni, kmetu sovražni volk. Volk dlako spremeni, ne pa narave. Tudi glas spremeni: mesto tuljenja in zavijanja čestokrat vabljenje in hvalisanje. Kakor sladkoba iz medu se včasih cedi dobrikanje iz njegovih ust.

Ko pa ovčja obleka odpade, prihrumi iz grla pravi in pristni glas. Tak glas, ki privreže iz JNSarskih grl, ko deluje narava s svojo nepotvorjeno pristnostjo, je bil nedavno (27. avgusta) sprejet, da navedemo samo en primer, v stolpce celjske JNSarske »Nove dobe«. In ta glas je zapel o našem kmetu to-le spodbudno pesmico: »Tradicionalno je že, da se zdrava, mnogo obetajoča, pretežno kmetijska mladina na svoji vzgojni poti pod vplivom starokopitnih staršev in njihovega verskega fanatizma in pod vplivom in sugestijami (prigovarjanji) duhovščine s svojimi posebnimi interesi pretvarja v maso apatičnih, za samostojno življenje nesposobnih ljudi.

To nesposobnost in manjvrednost, ki se posebno opaža pri občevarju kmetov z meščani, izkoriščajo klerikalni elementi in »narodni voditelji«. Poglejte samo, koliko jih živi na njihov račun. Ta apatična masa je kot taka neplodna in nesposobna načrtno in sistematično reševati komplicirane gospodarske in socialne probleme. Prosvetni tabori, ki se prirejajo širom Slovenije, jim dajejo bore malo prosvete. Ta množica slepo veruje v čudeže, ki jih bo-

do napravili njihovi »voditelji«, pa jih zaman pričakuje. Niti oni niti njihovi »voditelji« še danes niso na čistem, kaj je važnejše: narodnost ali vera? Aksiom (pravilo) je, da je za blagostanje naroda potrebno postaviti na prvo mesto narodnost. S tem se bo krepila tudi vera.«

O zmedeni vsebini tega posnetka iz celjskega JNSarskega lista, ki postavlja ne samo dejstva, marveč tudi logiko (pravila mišljenja) na glavo, ni treba govoriti, ker uvidi abotnost gorenjih trditev vsak, tudi najpreprostejši človek. Radi tega teh besed tudi nismo navedli, marveč edino iz razloga in nagiba, da spoznajo naši kmetje, kako jih cenijo lažnivi liberalizem. Kmetje, tukaj imate črno na belem, kako o vas sodijo JNSarji! Kaj ste vi, slovenski kmetje? Mar tisočletna podlaga in glavna zaslonba slovenskega naroda? Kaj še, to so tisti, ki spadajo med svobodumno naprednjaško gospodo ali pa, ki se tej gospodi obešajo na škrice, kakor to delajo liberalni kmetijci. Vi pa ste manjvredni ljudje, nesposobni za rešitev gospodarskih in družbenih vprašanj. Vi ste apatična masa (množica brez življenja in zanimanja), masa apatičnih za samostojno življenje nesposobnih ljudi. Vašo nesposobnost in manjvrednost, ki se zlasti kaže pri občevarju z meščani, izrabljajo razni elementi. Ta nesposobnost, apatičnost in manjvrednost je slovenska narodna dediščina, izročena od slovenskih starokopitnih, versko fanatačnih staršev, in plod vzgoje slovenske duhovščine. To je JNSarska slika našega slovenskega kmeta. Mi vam, dragi slovenski kmetje, to JNSarsko sliko stavimo pred oči. Kaj pa je spričo tega nečuvnega sramotenja vašega dolžnost, ki vam jo nalaga vaša slovenska kmečka in krščanska čast, to dobro veste sami!

Znatno zблиžanje Male zveze z Madžarsko. Od zadnje konference Male zveze v Sinaji pri Bukarešti se veliko piše o znatnem zблиžanju med Madžarsko in državami Male zveze. Madžarska bi rada izvedla oborožitev, dasi ji je ta prepovedana po mirovni pogodbi. Madžari nočejo pod orožje brez tozadevnega vprašanja sosednih držav, kakor je to napravila Nemčija. Madžarska hoče, da pristane na njeno oborožitev Mala zveza in da bi dobila madžarska manjšina v državah Male zveze zaščito. Madžari izjavljajo že v naprej, da njihova oborožitev nikakor ne bo naperjena proti varnosti malozveznih držav. Za slučaj, da pride do zgoraj omenjenega sporazuma in pristanka Male zveze na

madžarski dve zahtevi, bi se Madžarska odpovedala njeni dosedanji težnji po spremembi mirovne pogodbe in njenih mej. Veliko upanje je, da bodo že začeta pogajanja med Malo zvezo in Madžarsko ugodno zaključena pri tokratnem zasedanju Društva narodov, ki je pričelo 13. septembra v Ženevi.

Vatikan in Čehoslovaška sta se sporazumela. Pogajanja med Sv. stolico in čehoslovaško republiko so se vlekla že par let in so bila sedaj zaključena s sporazumom. Pogodba je bila podpisana 2. septembra in objavljena 6. septembra v vaticanskem uradnem listu. Sporazum se nanaša na prirojitev čehoslovaških škofij državnim mejam. Slovaška in Podkarpatska Rusija bosta tvorili samostojni škofiji. Škofje teh škofij, in sicer rimsko-in grško-katoliški, ne spadajo več pod madžarsko nadškofijo, ampak bodo do končne ureditve mej novih škofij podrejeni ne-

posredno papežu. Čehoslovaška republika se je z novo pogodbo zavezala, da bo vrnila cerkveno premoženje, katerega se je svoječasno polastila na Slovaškem. Obe novi slovaški škofiji bosta združeni v eno nadškofijo, koje sedež bo najbrž v Bratislavi.

Deveti kongres Hitlerjeve stranke v Nürnbergu. V Nürnbergu se je vršil zadnje dni vsakoletni in tokrat deveti kongres narodnosocialistične stranke, katerega so krstili Nemci za »državni kongres dela«. Ob tej priliki je bil glavni govornik Hitler, ki je dal v svojem govoru smernice za nemški notranji razvoj in glede zunanje politike. Hitler je podčrtal izjavo, da je Nemčija že zlomila gospodarsko krizo in si bo za bodoče lahko pomagala z nadomestili za sirovine in z lastnimi domačimi izdelki. V zunanji politiki se je Nemčija tesno združila z Japonsko in Italijo, kar se tiče pobijanja komunizma. V omenjeni protiboljševiški fronti je Nemcem dobrodošla vsaka druga država. Po mnenju kanclerja Hitlerja je nemško-italijanska zveza tako pomembna sila, da ne more ukreniti Evropa brez nje prav ničesar. V občem je Hitlerjev govor razočaral ves svet, ker je bilo v njem devetih ponovljeno, kar je g. kancler in firer ob isti priliki že osemkrat povedal. Nürnbergškega kongresa se je letos udeležilo krog tričetrt milijona pripadnikov narodnosocialistične stranke.

Nemčijo bo obiskal Mussolini 25. septembra. V Monakovo se bo pripeljal Mussolini 25. septembra in bo ostal tamkaj en dan. Skupno s Hitlerjem se bo udeležil manevrov nemških čet, ki bodo v Meklenburgu in na Pomeranskem. Po vrnitvi z vojaških vaj poseti Mussolini Berlin, kjer bo slovesno sprejet in bo imel z nemškimi državniki politične razgovore. Mussolini se bo vrnil v Italijo 29. septembra.

Zveza Italija-Japonska. Med Rimom in Tokijem se vršijo že dalje časa pogajanja za sklenitev pogodbe, ki bo povsem slična oni Nemčije z Japonsko. Po tej pogodbi se bo Italija skupno z Japonsko borila proti komunizmu. Obe državi bosta sodelovali glede zunanje politike in morebitne vojne.

Skupščina Društva narodov. Skupščina Društva narodov se je sestala v Ženevi 13. septembra. Pri tokratnem zasedanju je na dnevnem redu 20 vprašanj in med temi vprašanje sirovin, vprašanje izseljencev in razna druga manjša vprašanja. Letošnja skupščina bo volila zastopnike držav za tri nestalna mesta v svetu Društva narodov, ki se je sestala k redni seji že v petek 10. septembra dopoldne in mu predseduje španski delegat, ker je po abecednem redu sedaj Španija na vrsti. Za predsednika skupščine Društva narodov je bil letos izvoljen zastopnik Indije Aga Kan.

Celo Angleži silijo v ospredje s splošno vojaško dolžnostjo. Kakor znano, doslej Anglija ni poznala splošne vojaške dolžnosti, ampak je bil vojak taisti, ki se je za to službo prostovoljno javil. Vojska prostovoljcev je Angležem pri občem oboroževanju po vsem svetu premalo. Angleška namerava uvesti splošno vojaško dolžnost in zaenkrat samo milico, kakor jo posedata Švica. Vsak osemnajstletni in za orožje sposobni Anglež naj bi bil vpoklican za nekaj mesecev na vojaško vežbanje in bi se naj udeleževal vsakoletnih manevrov.

Sredozemska konferenca v Nyonu. V Sredozemskem morju je bilo v zadnjem času torpediranih od neznanih podmornic več angleških in sovjetskih ladij, ki so tihotapile razno blago in vojne potrebščine za rdeče v Španiji. Torpediranje ladij je hudo razburilo Angleže, Francoze in Rusija je naravnost obdolžila, da so na delu italijanske podmornice. Radi varnosti v Sredozemskem morju ali »proti morskim razbojnikom« je bila v Nyonu pri Ženevi sklicana za 10. september konferenca dvanajstih držav, ki imajo interes na tem, da bi bila za bodoče plovba po Sredozemskem morju povsem varna. Od dvanajstih povabljenih držav se jih je odzvalo samo devet in med izostalimi sta Italija in Nemčija, ki napovedujeta, da se ne bosta zmedli za sklepe teh posvetovanj. Konferenco v Nyonu je otvoril angleški zunanji minister Eden, ki je razložil, zakaj je prišlo do sestanka in da naj ta konferenca izdela predloge, ki bodo za bodoče onemogočili žalostne dogodke, ki so bili v zadnjem času tako rekoč na dnevnem redu v Sredozemskem morju. Za Edenom je govoril francoski zunanji minister in za tem sovjetski, ki je obsodil Nemčijo in Italijo, da se nista udeležili te konference ter je obžaloval, ker ni bila povabljena rdeča Španija. Dne 11. septembra zvečer so bili z nyonske konference objavljeni sledeči sklepi: 1. Vsaka izmed sodelujočih sil bo odgovorna za nadzorstvo v svojih vodah. 2. Države, ki so sodelovale na konferenci, se bodo za bodoče lahko pogovorile o ožjem sodelovanju pomorskih in letalskih sil. 3. Po najbolj običajnih morskih potih, o katerih bo sestavljen še seznam, bosta vršili strogo nadzorstvo z brodovji Anglija in Francija. Ta sporazum bo veljaven, ko ga bodo podpisale vse prizadete države. Sklepi konference v Nyonu so bili sporočeni Italiji in Nemčiji, ki bosta nanje odgovorili.

Kaj se je zgodilo posebnega na Španiskem? Na španskih bojiščih ni bilo zadnje dni nič kaj pomenljivega ter večjega. Pri Santandru odločilno zmagovite nacionalistične čete čistijo severne kraje od preostankov rdečih, ki bi se radi še borili krog obmorskega mesta Gijon, katerega pa zapira ali blokira z morske strani mornarica generala Franca in ne pusti nobene tuje ladje v pristanišče niti s prehrano kaj šele z vojnimi potrebščinami. Po poročilih iz Londona je sklenil general Franco, da bo vrnil angleškim družbam vse ladje, katere so v zadnjem času zaplenili nacionalisti. Izpušeni bi naj bili tudi vsi ujeti angleški mornarji. Franco namerava podariti svobodo vsem onim Angležem, ki so se borili proti njegovim četam v mednarodni brigadi. — Ugotovljeno je, da se mudi v od nacionalistov zasedeni Španiji 12 italijanskih generalov. Med temi sta general Bastico, član italijanskega glavnega generalnega štaba, in general Peruzzi, ki je poveljeval v abesinski vojni libijski diviziji. — Rdeča vlada v Valenciji hoče onemogočiti beg zlata iz rdeče Španije z odredbo, po kateri morajo vsi prebivalci oddati vse svoje zlato, nakit, dragulje in dragocenosti v varstvo državni banki. Ta odredba je naletela na splošen odpor, ker ne predstavlja drugega, kakor posredno zaplembo zasebnega zlata. Dalje je vlada odredila državno zaplembo vseh poslopij in imetja, ki so ga

Slovenska katoliška obitelj kupuje in rabi poštne dopisnice Sv. Cirila in Metoda. Na vsaki pošti samo en dinar

zaplenili nasprotnikom rdeče vlade razni delavski odbori. Finančno ministrstvo je objavilo ukaz o posebnem davku na previsoke dobičke v času vojne. Davek obremenjuje tako domačine kakor tudi tujce, ki preveč zaslužijo na ozemlju rdeče Španije.

Udušena revolucija v Paragvaju. V južni ameriški republiki Paragvaj so doživeli zadnje dni zopet enkrat vojaški prevrat, kakršnih so tamkaj vajeni. Upor, ki se je prvotno posrečil, je vodil major Jara. Jari se je pridružil bivši predsednik vlade polkovnik Franco ter polkovnika Juan Ajala in Smith. Omenjena vojaška trojica je že bila osnovala začasno vlado. Pomorski strelci so ostali zvesti stari vladi, razorožili so upornike in vzpostavili red ter mir. Predsednik republike Paiva je zopet prevzel vladne posle.

JAPONSKO-KITAJSKA VOJNA

Koliko Japoncev napada sedaj Kitajsko?

Japonsko vojno ministrstvo izjavlja, da ima Japonska zbranih na kitajskem ozemlju 200.000 vojakov. Za vsak slučaj računa japonsko vojno vodstvo, da lahko pokliče na pomoč več tisoč mož iz Mandžurije in Koreje. Koliko se pa zamorejo Japonci zanesti na mandžurske čete, razvidimo iz tega, da sta dosedaj prestopili na kitajsko stran že dve mandžurski brigadi, kateri sta pobili japonske častnike, ki so jima poveljevali. Japonski generalni štab je mnenja, da bodo rabili Japonci za zmago nad Kitajci pol milijona mož.

Kitajska obala zaprta

Zadnjič smo poročali o številni in tehnični moči japonske vojne mornarice. Japonske ladje že nekaj časa zapirajo ali blokirajo kitajsko obalo in ne pustijo, da bi dobivala Kitajsko po morju vojne potrebščine. Anglija in Združene ameriške države sta izjavili, da te blokade ne priznata in so Japonci v nevarnosti, da se zapletejo v sovražnosti še s tema velesilama.

Borba za Šangaj

Pri trdnjavi Vusung, ki je že nekaj časa v japonskih rokah, je uspelo Japoncem, da so izkrcali v zadnjem času 50.000 mož in so spravili na kopno večje količine vojnih potrebščin. Japonci so prodrli iz Vusunga in še drugih dveh krajev v okolici Šangaja 5 km proti velemestu, vendar pa jim doslej ni uspelo, da bi bili sklenili prekinjene zveze med posameznimi oddelki. Kitajci so prešli na vmesnih točkah v protinapade in so sovražniku onemogočili strnjenost fronte. Ves svet občuduje kitajsko hrabrost, s katero so doslej vztrajno kljubovali vsej japonski tehnični premoči, kar se tiče zračnih napadov in težkega ladijskega topništva, ki izdatno podpira neprestano napadajoče japonske čete. Japonski uspehi pri Šangaju so v primeri z zgubami prav neznatni, ker počasi umikajoči se Kitajci spretno izrabljajo teren ali krajevne razmere in jim številna japonska letala ne morejo prav do živega.

Znatna denarna podpora Kitajski

Pisali smo že parkrat o tem, da se je mudil kitajski finančni minister dr. Kung dalje časa v Evropi, kjer je obiskal razne kapitalistične kroge. Uspelo mu je, da je osigural Kitajski posojilo 40 milijard dinarjev. To veliko vsoto bo vporabila Kitajska za nabavo raznega vojnega materiala.

Ruska sibirski armada na pohodu proti Mongoliji

Sovjetska Rusija je proglasila delno mobilizacijo in je pozvala pod orožje letnike do vključno leto 1914. Osemnajsta in devetnajsta sovjetska armada sta nastopili pod poveljstvom maršala Blücherja pohod proti mongolski meji. Moč omenjenih armad, ki bi se naj prej ali slej sprijeli z Japonci, cenijo na 25 pehotnih polkov ter 14 polkov konjenice. Obema armadama je dodeljenih 30.000 pešcev in

konjenikov iz Mongolije. K vsemu temu pa še pridejo pjonirji ter saperji, ki bodo gradili mostove in kopali strelske jareke. Maršal Blücher razpolaga z 2000 letali, katera so najmoderneje oborožena ter opremljena in so povrh Rusi mnogo boljši letalci nego Japonci.

Kitajske priprave za letalski napad na Tokio

Prinesli smo že poročilo, kako so Kitajci presenetili Japonce z zračnim napadom na njihovo ozemlje. Sedaj pripravljajo kitajski generalni štab letalski napad na industrijska področja japonske prestolice Tokio. Znano je, da delujejo ruska letala in letalci zelo uspešno na strani Kitajcev. Kitajska ima pod ruskim vodstvom pripravljenih 400 letalcev za napad na Tokio, ki bo za Japonsko zelo občuten moralni udarec.

Vera in življenje. Vera, ki nima vpliva na življenje, je mrtva vera. Taka vera ni zveličavna ne za poedinca, ne za narod. Vsi prijatelji naroda morajo stremeti za tem, da je narodova duša prešinjena z versko idejo, ki iz nje izvira prava, narod ohranjajoča morala. Vse sile je treba predvsem zastaviti tamkaj, kjer je raven verskega življenja najnižja. V to svrhu dobro služi statistika o veri in življenju. Nedavno je izšla v Franciji pregledna karta o verskem življenju med francoskim narodom. Severna Francija je razdeljena na karti na tri dele: severni zapad, sredina in severni vzhod. Zapad je v glavnem veren in religiozen; obsega šest departmanov (okrožij) s štirimi milijoni prebivalcev, ki so katoličani po življenju. V posameznih krajih (v 13 okrajih severne Vendeje) vrši 98% vseh moških svojo velikonočno dolžnost; v industrijskih krajih pada ta odstotek za celih šest procentov. Sredina obsega 20 departmanov s sedmimi milijoni ljudi ter je označena z versko brezbriznostjo. Povprečno število versko delavnih katoličanov znaša 7%. V vinorodnih krajih je 16% otrok nekrščenih, 25% ne prejema nobene verske vzgoje, 33% se poroči in pokoplje brez cerkvenega blagoslova, 90% prebivalcev umre brez zakramentov, 98% ne pride nikdar v cerkev. Severni vzhod tvori pet obmejnih departmanov s petimi milijoni prebivalstva. V teh pokrajinah je verska zavest tem močnejša, čim bolj se človek bliža državni meji. Departman Santerre, ki je najdalji od meje, je v verskem oziru najbolj brezbrizen in zaspan. V Lotaringiji je polovica ljudi dejansko verna. V Alzaciji je verska zavednost tem večja, čim manjše je naselje. V vaseh do tisoč prebivalcev izvrši svojo velikonočno dolžnost vsak moški, v mestih do 10.000 prebivalcev jo izvrši 60%, v mestih do 100.000 prebivalcev pa samo 30%. Zanimivo je tudi dejstvo,

da odgovarja večje ali manjše število otrok večji ali manjši verski zavednosti v dotičnem kraju. Verni imajo otroke, brezverci pa ne. Želeli bi bilo, da bi se slična karta izdala tudi za Slovenijo.

Posvečuj nedelje in praznike! V francoskem mestu Reimsu je bil leta 1894 kongres delavcev. Na tem zborovanju je bila objavljena zanimiva statistika o nezgodah in nesrečah, ki se pri raznih delih dogodijo posamezne dneve v tednu. Ta statistika dokazuje, da je največ nesreč pri delu ob nedeljah, in sicer 303, v ponedeljek 84, v torek 54, v sredo 28, v četrtek 14, v petek 26, v soboto pa 6. Delo ob nedeljah torej nima božjega blagoslova in zato ga spremlja največ nesreč in nezgod. Torej opomin: Posvečuj nedelje in praznike!

Molitev katoliških avtomobilistov. Avtomobilistom pretijo velike nevarnosti na njihovih potovanjih. Naravno je, da si hočejo zasigurati kakšno višjo pomoč, ker je vsa lastna opreznost in spretnost nedovoljna, da bi mogla odvrniti vse nezgode. Mnogoteri — posebno tisti, ki nimajo žive krščanske vere — se zatekajo k praznoverju, k raznim amuletom in čarobnim sredstvom. Da od teh ne more priti ne varstvo ne pomoč, pravi zdrava pamet. Toda kjer ni dejavne vere, tam se kaj rado uveljavi praznoverje. Katoliški avtomobilisti niso praznoverni in zato ne marajo kakšnih čarobnih sredstev, dobro se zavedajoč, da takšna sredstva ne zaslužijo nobenega zaupanja. Rajši zaupajo v Boga ter se v molitvah priporočajo njegovemu varstvu. V mestu Detroit — v Zedinjenih državah Severne Amerike — je tamošnji škof Mihael Gallagher odobril posebno molitev za avtomobiliste. Ta molitev je sestavljena po vzorcu srednjeveške potniške molitve ter se po vsebini tako glasi: »Sveta Marija in sveti Jožef, vodita nas ta dan, sveti Rafael in sveti Mihael, čuvajta nad našim potom. Molite za nas in varujte nas, da se ogibamo vsakega greha, in pripeljite nas v nebo, konec našega potovanja. Oče naš, Zdrava Marija, Čast bodi... Sveti Kristofor, prōsi za nas!«

Navadi
svojega otroka
pravočasno na
pravilno nego zob!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Osebnosti.

Trojni srebrni jubilej v eni hiši. V prijaznih Moškanjcih je v nedeljo praznovala Vesenjaka hiša trojni srebrni jubilej: g. Pavel Vesenjaka, župnik s Teharij, srebrno sv. mašo, g. minister Vesenjaka z gospo soprogo in domači gospodar Franc Vesenjaka s svojo gospo pa 25 letnici poroke. Te proslave so se udeležili zelo odlični gostje, ki so s tem počastili ugledno hišo Vesenjakovo, ki je prava slovenska kmečka hiša, katera nam je dala trdnega kmeta, dobrega duhovnika in katoliškega inteligenta, ki se vodstveno udejstvuje v javnem življenju in je dosegel najvišje mesto v naši družbi. Na slavlju so bili minister dr. Miha Krek, ki je čestital tudi v imenu g. ministra dr. Korošca in g. bana dr. Marka Natlačena. Izredno vzpodbudno je častital mariborski vladika knezoškof dr. Ivan Jožef Tomažič ter dal jubilentom lepe spominke. Vseh gostov na slavlju je bilo do 80 in med njimi najodličnejši naši možje iz vsega ptujskega in ormoškega okraja z okrajnim glavarjem in ptujskim županom. Vsi govorniki so poudarjali zahvalo za vse, kar so ti trije možje iz Vesenjakeve kmečke hiše storili dobrega za slovenski narod in z željo, da bi tudi v bodočih 25 letih mogli vsi trije s uspehom in z istim optimizmom delati za dobrobit našega ljudstva. Tem željam se pridružuje tudi »Slovenski gospodar« in vsem trem jubilentom ter njih domačim iskreno častita!

60 letni jubilej. Pri Sv. Štefanu v dekaniji Šmarje pri Jelšah je obhajal 60 letnico tamošnji delavni ter zaslužni g. župnik in duhovni svetnik Franc Močnik. K jubileju naše častitke!

Za ravnatelja cerkveno-glasbene šole v Mariboru je imenovan g. Janez Ev. Gašparič, kapelnik stolnega kora. Častitamo!

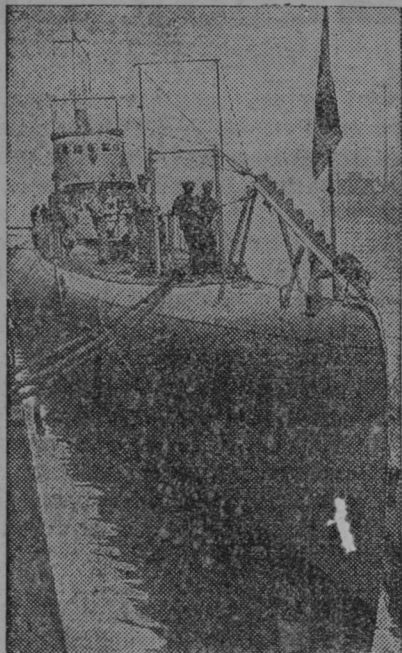
Banov sin primiciral. Na Malo Gosposnico je primiciral v cerkvi sv. Petra v Ljubljani g. Stanko Natlačen, sin našega

Krasne ilustrirane poštne dopisnice Sv. Cirila in Metoda so najcenejše dopisovanje za vsakogar. Na vsaki pošti samo en dinar

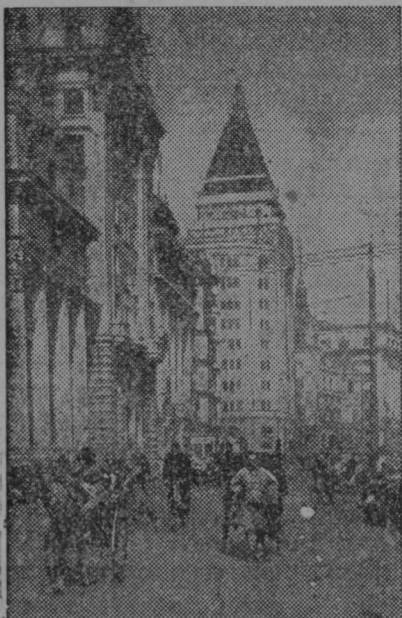
bana. Pridigal je vseučilišni profesor g. dr. Franc Lukman. Lepe slovesnosti se je udeležil ljubljanski škof dr. Gregor Rožman, oba slovenska ministra, savski ban dr. Ružič, ljubljanski ter celjski župan in razne druge odlične osebnosti.

Nesreče.

Narasla Drava odnesla most. Močno narasla Drava je 11. septembra zjutraj odnesla lesen most med Vuzenico in Muto. V noči na 11. september je Drava odtrgala nad mostom splav, ki je zadel poprek ob most, katerega so popravljali. Nevarnost za most so opazili omenjenega dne zjutraj in so organizirali pomoč. Engelbert Figer, vodni mojster, se je spustil po mostni kozi na splav, da bi ga razbil in preprečil, da bi Drava ne razdrila mosta. Komaj je pričel z delom, je splav podrl 24 m mosta na sredini in reka ga je odnesla s splavom in vodnim mojstrom vred. Pri Vižingi pred Marenbergom so splav potegnili k bregu in rešili nezavestnega Figerja, katerega je tramovje močno poškodovalo. Radi nesreče je hudo prizadeta Muta, ki je odrezana od železnice. Na postajo morajo Mutčani na Vuhred, kamor sedaj vozijo tudi pošto.

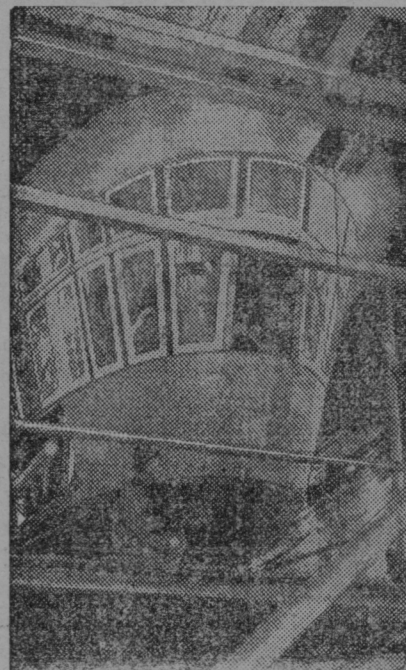
Moderna podmornica v pristanišču.

Krasna ulica v Sangaju, ki je v sedanjih bojih najbolj izpostavljena ognju japonskega topništva.

V Nemčiji nameravajo vsakega meščana opremiti z masko proti strupenim plinom.

Novi nemški zrakoplov »LZ 130« dogotavlja v Friedrichshafenu ob Bodenskem jezeru.

Japonski vojaki patulirajo z nasajenimi bajonetmi po ulicah od njih zasedenega kitajskega mesta Tiencin.

Španski nacionalisti so osvobodili rdeče strahovlade mesto Santander. Na sliki vidimo mlade pristaše generala Franca, ki korakajo po zavzetju mesta z zastavami po ulicah.

Mitsumasa Yonai, japonski vojni minister, kateri je odredil blokado Kitajske.

Ši-Chung-Shi, kitajski general in junaški branitelj Sangaja.

KRAJEVNI ŠOLSKI ODBORI!

Imate pravico, da tudi v bodoče kupujete v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in Ptuj, kjer ste itak dobivali blago po najugodnejših cenah!

Kolesar poškodovan od avtomobila. Na samostanskem hribu pri Kamnici pri Mariboru je avto podrl učitelja Dragana Čepič, ki se je peljal na kolesu. Čepič si je prebil pri padcu lobanjo in so ga prepeljali v nezavestnem stanju v mariborsko bolnišnico.

Kap zadela 62 letnega barona. Na Orehovskem vrhu pri Gornji Radgoni je podlegel na svojem vinogradnem posestvu kapi 62 letni baron Alojzij Braun. Rajni je bil v mirni dobi deželni glavar v Celovcu in prijatelj barona Giesla plemenitega Gisligen, ki je bil pred izbruhom svetovne vojne avstrijski poslanik v Belgradu, kjer je izročil srbski vladi ultimatum Avstrije, katerega je Srbija odklonila in je došlo do svetovne vojne. Giesl je imel posest na Noričkem vrhu, je bil Braunov sosed in se je večkrat z njim sestajal. Giesl se je pred leti izselil v Avstrijo, kjer je umrl. Od kapi smrtno zadetega barona Brauna so prepeljali v avstrijsko Radgono, kjer je bil položen v rodbinsko grobnico.

Gospodarja rešil iz gorečega hleva. V Šardinjah pri Veliki Nedelji je udarila strela med nevihto v gospodarsko poslopje posestnika Jožefa Kolariča. Gospodar je hotel rešiti živino iz hleva in ga je pri tem poslu zasulo tramovje tako, da ni mogel zbežati. Gasit je prihitel med drugimi tudi čevljar Franc Zamuda, član velikonedeljske gasilske čete. Ko je videl, da grozi Kolariču strašna smrt, je skočil v zadnjem trenutku, ne meneč se za lastno življenje, v goreči hlev skozi luknjo na strehi in je potegnil gospodarja nezavestnega ter opočenega izpod jasli. Z največjim naporom je prinesel Kolariča iz gorečega poslopja in ga je zunaj na zraku z umetnim dihanjem spravil k zavesti. Kolariča, ki ima vsled požarne nesreče 40.000 dinarjev škode, so spravili v bolnišnico v Ormož, kjer bo z zdravniško pomočjo kmalu okreval. Junaški gasilec zasluži hrabrostno odlikovanje.

Nesreča pri delu. 41 letni posestnik Jožef Zorec iz Krčevine pri Ptujju je padel v gozdu pri delu tako nesrečno, da si je

zlomil desno nogo in so ga oddali v tujsko bolnišnico.

Ubit od električnega toka. Jože Kolar, 30 letni rudar v Pečovniku pri Celju, je hotel napeljati od Čečkovega gospodarskega poslopja na Pristavi pri Celju k sosedovemu gospodarskemu elektriku. Pri tem opravilu ga je smrtno zadel električni tok zadnji petek, 10. septembra.

Pri padcu s kolesa si zlomila nogo. — 23 letna služkinja Jožefa Jakobova s Tera pri Ljubnem v Savinjski dolini je padla tako nesrečno s kolesa, da si je zlomila desno nogo in so jo prepeljali v celjsko bolnišnico.

Kolo veza zdrobilo posestniku nogo. V celjsko bolnišnico so oddali 62 letnega posestnika Blaža Dermola iz Družmirja pri Šoštanju. Dermol je padel pod voz in kolo mu je zdrobilo desno nogo.

Smrtna nesreča pri podiranju. Posestnik Vidregar iz Gornje Videre nad Vačami, in njegov hlapec sta podirala hraste v gozdu. Eden od izpodsekanih hrastov se je obesil za tanjšo bukev. Hlapec je zamahnil s sekuro po upognjenem drevesu, ki se je prelomilo in udarilo hlapca s tako silo v trebuh, da se je onesvestil. Drugi dan je odpeljal gospodar hlapca v bolnišnico, kjer se je še sam slekel, oblekel bolniško perilo in medtem je omahnil ter izdihnil.

Voz zlomil posestnikovi ženi obe nogi. Marija Tepeš, 65 letna posestnikova žena iz Klenovca pri Humu ob Sotli, je vozila 9. septembra opeko. Voz se je prevrnil na Tepeševo in ji zlomil obe nogi. Hudo poškodovano so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Po nesreči obstreljen. V Ljubljani na Cankarjevem nabrežju je snažil samokres brivec Niko Koman. Orožje se je sprožilo in krogla je zadela v stegno pri Komonovih stanujočega 16 letnega dijaka Josipa Gašperiča, sina tesarskega mojstra iz Puconcev pri Murski Soboti.

Otrok lani utonil — sedaj so ga našli. Lani oktobra je utonil v Ljubljani šestletni Pavelček Mazovec iz Zaloga. Utop-

ljenčka so potegnili te dni iz Save pri Litiji.

Voz ga je nevarno poškodoval. Josip Fric, sin upokojenca iz Trbovelj, je vozil drva iz gozda. Padel je pod voz in kolesa so mu šla preko trebuha. Poškodovanega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Hudo ponesrečila v planinah. Tončka Zupanova iz Koroške Bele se je podala s tehničnim uradnikom Bogomirom Rozman z Jesenic k Sedmerim jezerom. Od tam sta hotela preko Komarče nazaj v Bohinj. Ko sta šla navzdol po serpentinah Komarče, je Zupanovi najbrž postalo slabo, omahnila je ter se je pokotalila kakih 50 m navzdol preko pečin. Rozman je poklical pomoč. Ponesrečeno so prenesli v hotel Savica, kamor so poklicali zdravnika iz Bohinjske Bistrice. Zdravnik je ugotovil, da ima Zupanova zlomljeno desno roko, levo ključnico, hudo poškodovano desno oko in se je nevarno obtokla po glavi in telesu. Hudo poškodovano so prepeljali v Bohinjsko Bistrico in od tam v ljubljansko bolnišnico.

80 letni starček utonil. Franc Grabnar, 80 letni prevžitkar iz Voštic pri Blagovici na Kranjskem, se je podal proti večeru k svoji hčeri, ki ima posestvo v Vidergi pri Vačah nad Litijo. Starec je šel po dolini, po kateri teče potok Drtijsčica. Utrujen vsled dolge poti se je hotel prevžitkar napoliti potočnice. Odložil je klobuk ter pallco, se sklonil nad vodo, da bi pil, omahnil v potok in utonil.

Padel z oreha in si zlomil tilnik. G. Krevelj, trgovec in posestnik iz Rovišč pri Raki, je padel 2 m globoko z oreha, si je zlomil tilnik in obležal mrtev.

Drevo mu zlomilo nogo. V Vitanju je zlomilo pri podiranju drevja deblo nogo Pavlu Mavhar, katerega so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Razne požarne nesreče. V Razvanju pri Mariboru je vpepelil ponočni ogenj gospodarska poslopja s krmo posestniku Ivanu Vaniču. Rešili so živino. Velika požarna škoda ni krita z zavarovalnino. — V Čakovi pri Sv. Jurju ob Ščavnici je zanetil

Otrok med medvedi

Neki lovci v bližini Bruse v Romuniji so obstrelili medvedko, ki je obležala v bližini svoje dupline. Ko so se močje približali duplini, je planila iz nje deklica, ki jih je divje napadla. Lovci so deklico vjeli in jo odpeljali v Brusu. Tam so se spomnili, da je pred sedmimi ali osmimi leti zginil otrok, ki mu še ni bilo eno leto in ki ga niso našli več. Zdi se, da je deklica, ki so jo odkrili v medvedji jami, istovetna s tem otrokom. Deklica je popolnoma podivjana in ne zna govoriti. Prebila je gotovo ves čas med medvedi. Spravili so jo v neko zavetišče in iščejo njene starše.

Grofov jagar.

Povest iz domačih hribov.

36

»Lažnivka!« je zarohnel. »Ti si vse splekla, ti si na pokopališču stražila, in ko je bilo zločinsko opravilo pri kraju, si dala svojo ruto, tole tukaj, da bi bilo plen kam zaviti.«

»Jaz je nisem dala; vzela si mi jo,« je zahretila hripavo, vsa iz sebe od jeze.

»Ni bilo treba sile; rada si pustila in si še prav pridno pomagala, da sva vse lepo zavila.«

»Ne! Dejala sem, da pusti vse vkup.«

»Ker si se nevihte prestrašila kakor kura. Ko je strela udarila, si vpila, naj vržem vse v stran. Ali koj nato ti je bilo vse spet prav in hotela si takoj, naj ti dam tvoj del.«

»Niti krajcarja mi nisi dal.«

V dvorani je bilo tiho kakor v cerkvi. Nič drugega ni bilo čuti kakor le jagra in špelo. Vseh pogledi so strmeli nepremično v nju. Zdaj je oživel tudi sodnik.

»Kaj pa je to? Kaj čujemo, he?« se je krepko oglasil.

»Menda ste, gospod sodnik, čuli, da je priznala,« je odgovoril jagar. »Priznala je, da je kriva.«

»Ničesar ne priznam. Ti si norec, osel neumni!« se je repenčila špela.

»Tudi vi ste se izdali,« se je obrnil sodnik k jagru.

»Da,« je ta odkrito dejal. »Priznam, jaz sem storil.«

Veronika je zadušila bolesten krik. Toda že se je oglašil zopet jagar:

»Glavni krivec nisem jaz. Največ je kriva ta tukaj, špela Tilnova. Ta me je zapeljala, ta mi je dopovedovala, da ni nobena reč, če vzameva njine dragocenosti in cerkveni denar. Obogatila se lahko, češ, da so te reči z oltarja vredne tisoče in tisoče in da se je pri zadnjem romanju nabralo veliko denarja. Mariji pa da ni treba zlatnine in takega lepoticja in tudi denarja ne; da je škoda teh reči, ker niso za drugo, ko da rjavijo, in da nima nihče nič od njih. Če jih midva vzameva, nobenemu človeku ne narediva škode in krivice tudi ne. Sprva mi je bilo vse to zoprno, branil sem se in nisem maral jemati nekaj, kar ni moje.«

Špela mu je zlobno segla v besedo:

»Pa si se hitro dal nagovoriti in še veselje si imel s tem. Hotelo se ti je denarja, da bi se bila mogla oženiti.«

»Prekleta lažnivka!« je zavpil jagar in se je kar stresel od jeze. »Jaz nikoli nisem rekel, da bi te vzela. Še v spanju mi kaj takega ni prišlo na misel. Pa tudi rekel sem ti, da te ne maram. Gabila si se mi in zaničeval sem te.«

SLOVENSKI DIJAKI!

Kupujte šolske potrebščine v narodni trgovini — Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in Ptujju!

sedemletni fantek škop slame v škednju Marije Belčeve. Sosedje so takoj opazili ogenj in so prihiteli na kraj nesreče, da bi udušili ogenj, ki je z bliskavico objel poslopje. Poslopje je kljub požrtvovalnemu gašenju zgorelo in z njim vred krma, spravljene pridelki, dva voza in razno orodje. Škoda znaša 20.000 din in ni krita z zavarovalnino. — V Stražgonjcih na Dravskem polju je vpepelil ogenj gospodarsko poslopje posestniku Frideriku Lenard in mu je povzročil 25.000 din škode, ki je skoraj krita z zavarovalnino. — V Grdini pri Stopercih je zgorela posestniku Ivanu Lampretu 20.000 din vredna domačija. — Pri posestniku Snoju v Črni vasi pri Ljubljani je mačka zanetila požar. Domača mačka se je preveč smukala krog peči, v kateri je pri svinjaku kuhala gospodinja svinjsko pičo. Mački se je vžgala dlaka, zbežala je na podstrežje in že je začelo goreti. S hišnim podstrešjem je zgorela živanska krma, precej perila in orodja. Barjanski gasilci so po končanem gašenju našli med ožganimi trami zoglelo mačko. — Udar strele je vpepelil Krjavljevo planinsko kočjo na dolenski strani Litije, ki je pogorela do tal. Koča je bila priljubljeno zatočišče za izletnike in smučarje. — V Velki v Slov. goricah je uničil najbrž podtaknjen ogenj gospodarsko poslopje posestnici Amaliji Jaušovi 30 tisoč dinarjev vredno gospodarsko poslopje.

Razne novice.

Prozorna hinavščina. Laški dopisnik celjske »Nove dobe« sodi o aretacijah pod JNS diktaturo, da so bile neumnost. Kje pa je takrat bila »Nova doba« in ves JNS Izrael, ko so se te aretacije vršile?! Zakaj jih takrat niso obsojali?! Vzrok tem aretacijam je bila JNS hudobnost. Strast

Obrnil se je spet k sodniku in je mirneje nadaljeval:

»Denar in bogastvo me ni zvalo, ampak predrzna želja, nekaj takega storiti, kar bi spravilo vso dolino pokonci. Dolgo sem omecoval. Potem pa je rekla, da sem strahopetec in da si ne upam. Ta beseda je odločila.«

»Pa ti rečem še zdaj, da si strahopeten in neumen kakor noč,« je zaregljala Špela.

Tedaj je vstal eden od porotnikov in je zaro-bantil nad zbesnelim ženščetom:

»Če mi takoj ne utihneš in ne daš, da nam tale vse po vrsti pove, te vtaknemo v vrečo in zašijemo kakor mačko.«

Zdaj se je vdala in potuhnila. Sodnik pa je po svoje mirno in hladno vprašal jagra:

»Torej priznate, da ste s tole žensko okradli in oplenili šmarsko cerkev?«

»Da, tako je!« je odgovoril jagar. »Slep sem bil in nisem vedel, kaj delam. Za trenutek me je premagal pohlep po denarju, toda le za trenutek. Nisem mislil, da je to tak strašen greh. Šele, ko je bil misijon v Šmarju in sem čul pridige, sem spoznal, kaj sem storil. Tedaj sem sklenil, popraviti zločin in vrniti, kar sem vzela. To sem tudi storil.«

Ozrl se je na Veroniko. Ta pa se je naglo obrnila na drugo stran in zdelo se mu je, da je storila kaj zaničljivo.

se kaj rada družiti z neumnostjo. S tem pa JNS hudobnost ni nič manjša. Naše ljudstvo si je krivičnosti in nasilnosti JNS diktature dobro zapomnilo. S praznimi izgovori JNSarji samo izpovedajo, da so lažnivi hinavci!

Pesnik Simon Gregorčič dobil spomenik v Ljubljani. V Ljubljani so na Marijin praznik 8. septembra slovesno odkrili na Napoleonovem trgu doprsni kip pesniku Simonu Gregorčiču, delo mladega kiparja Zdenka Kalin.

Naval na srednje šole v Mariboru in Celju. Letošnje šolsko leto je začelo v Mariboru obiskovati srednje šole 2425 učencev obojega spola. Največ učencev se je vpisalo na realno gimnazijo, in sicer 1300 in od teh je 560 deklic. Za realno gimnazijo v Celju se je prijavilo 734 učencev in 374 učenek.

Letošnji veliki manevri naše vojske. Letošnji veliki manevri naše vojske, ki bodo največji od prevrata, se bodo vršili med 21. in 26. septembrom na ozemlju med Karlovcem, Metliko, Novim mestom, Kočevjem, Brodom na Kolpi in Ogulinom.

Jelen ustreljen pri Gornjem gradu. Pri Gornjem gradu je ustrelil g. Leon Kranjc jelena, ki tehta 250 kg in ima izredno lepo rogovje.

Viničarji so zborovali

V nedeljo 5. septembra se je vršil v Ljutomeru 17. redni občni zbor Strokovne zveze viničarjev združen z viničarskim zborovanjem. Zastopniki skupin Zveze ter viničarji iz bližnje in daljne okolice so prihiteli v tolikem številu, da so komaj našli prostor v sicer zelo obširni dvorani Katoliškega doma.

G. bana, ki se povabilu Zveze ni mogel odzvati, je zastopal ljutomerski okrajni glavar g. dr. Farčnik, ki so ga zborovalci ob prihodu navdušeno pozdravili. Občni zbor in zborovanje je vodil načelnik Zveze Andrej Mir, ki se je po pozdravih spomnil letos preminulega slovenskega vladike velikega škofa dr. A. B. Jegliča. Po izčrpnih poročilih članov načelstva so se zaporedoma oglašali delegati skupin.

Zatem je imel lep govor g. Srečko Žumer, ki

»Kako pa?« je poizvedoval sodnik.

»Danes pred dvanajstimi dnevi sem nesel vso zlatnino in kar je teh ukradenih reči v Šmarje in sem jih v vrečo zavite položil zadaj za mežnarijo. Dejal sem si, da jih bo mežnar drugo jutro takoj našel in spravil spet tja, kamor je prav. Narobe sem pa storil, da sem dva dni poprej rekel Špeli, ki me je zopet terjala za svoj del, da hočem greh popraviti in vse vrniti. Morala me je zalezovati in izvohati, kdaj in kam sem reči zanesel, pa jih je zopet ukradla in si namislila to grdo lumparijo. Kje je ta vražja ženska tičala, da me je videla, tega ne vem.«

»Haha, osel neumni, si mislil, da ga ni čez te; pa so še taki, ki so ti kos,« se je zmagovito drla hudobnica.

»Čiste resnice pa tudi vi ne govorite,« je omenil sodnik jagru. »Saj niste vsega vrnili. Tole reč ste si obdržali.«

»Da, to zlato ovratnico sem si obdržal, da bi imel kaj v rokah, če bi bilo treba temu zlodeju ženskemu kdaj na jezik stopiti,« je odgovoril jagar.

»Zato sem pa od svojega dal štirideset goldinarjev. Več pa ta verižica nikakor ni vredna.«

»Kje pa je ta denar?«

»Ta tatica tatinska ga je morala z drugim vred ukrasti. — Pove naj, kam ga je skrila!«

»Nikomur nič mar!« je zaprskala Špela. »Kogar srbi, naj gre vohat! Našel svoj živi dan ne bo ničesar. Iz mene ne spravite nobene besede.«

BOLEČINE V LEDJU IN V KRIŽU

Ako trpite bolečine v ledju in v križu, poskusite s Krušen soljo. Že po kratkotrajni uporabi se bolečine zmanjšajo. Zdravljenje s Krušen soljo omiljuje bolečine v ledju in v križu. Priporočajo jo zdravniki.

Dobiva se v lekarnah.

R. S. br.16.123/36.

1275

se je spomnil v uvodu blagopokojnega dr. Janeza Evangelista Kreka ob dvajsetletnici njegove smrti ter ga postavil v govoru za zgled poštenega nesebičnega delavca. Kot drugi je govoril g. Rozman Peter o problemu viničarskega vprašanja ter prav izčrpno izvajal, v čem obstoji viničarsko vprašanje ter navedel tudi nekaj smernic, da se isto, sedaj tako pereče vprašanje, vsaj deloma oblaži.

Po govorih je prečital Košnik Jožef zelo obširno resolucijo, ki so jo navzoči sprejeli.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-58, je najmoderneje urejen zlasti za operacije. Dnevna oskrba I. razreda Din 120, II. razreda Din 80. Hranilne knjižice se vzamejo v račun. Vodja sanatorija specialist za kirurgijo Dr. Černič. 964

Obalovanja vredni slučajji.

Mladeletna tatica. V Melju v Mariboru je bila aretirana 17 letna Justina P. iz Ptuja, ki je v enem tednu ukradla tri kolesa, perilo, knjige in razne predmete. Mladoletno tatico so izročili sodišču.

Praščičji in kurji tatovi. V Orehovi vasi v župniji Slivnica pri Mariboru so vdrli nočni tatovi v svinjak posestnika Pungartnika. V hlevu so zaklali dva prašiča, ju odrli, razdelali, pustili so drobovje v svinjaku, meso so pa odnesli. Isto noč so isti uzmoviči ukradli posestniku Bregantu 12 piščancev, Čebeju pa šest kur. Sled za tatovi je vodila na Pobrežje pri Mariboru, kjer so aretirali nekega delavca, pri katerem so našli nekaj svežega svinjskega mesa in piščance.

Obupno dejanje 13 letne deklice. Neda-leč od postaje Pragersko se je zgodil dne

Psi bernardinci rešeni

časopisi so poročali, da bo psos bernardincev kmalu konec, ker so postali popadljivi ter so obgrizli na prelazu sv. Bernarda več otrok. Vlada je menihom ukazala, naj zaradi popadljivosti pse pokončajo, ker niso več potrebni za reševanje popotnikov, ki so zašli v snegu. Sedaj se tam čez vrši ves promet v avtomobilih, sicer pa pod goro vodi že dolgo železnica. Sedaj pa je mednarodna zveza ljubiteljev živali v Ženevi zbrala 75.000 frankov. Ta denar so nakazali menihom na Svetem Bernardu s prošnjo, naj svojim čudovitim psom zgrade pasje domovališče, v katerem bodo psi zaprti, če ne bodo v službi kje po

9. septembra zvečer žalosten primer v zadnjem hipu preprečenega samomora. V trenutku, ko je dosegel tovorni vlak iz Slov. Bistrice višino naselja Ješenca, se je pognala na tračnice in pred lokomotivo mlada deklica. Stroj je deklico pogol na stran in je obležala brez zavestna. Ljudje, ki so bili priče obupnega dejanja, so priškočili od vseh strani na pomoč in so oskrbeli, da je bila iz več ran krvaveča prepeljana v bolnišnico v Maribor. Deklica je dobila vsled sunka lokomotive hude poškodbe po vsem telesu. Vzrok žalostnega dejanja je bajje, ker ji je bil odrečen spremjem v meščansko šolo.

Zaplenjen saharin. 13 vrečic saharina so izsledili in zapelnili orožniki v Senarski pri Št. Lenartu v Slov. goricah 39 letnemu viničarju Frideriku, ki je prijavljen finančni oblasti.

Neznanec se vrgel pod vlak. Pri Ptujju se je vrgel pod nočni brzovlak proti Budimpešti neznanec. Lokomotiva je truplo samomorilca čisto razmesarila. Zbrali so posamezne kose in so jih prenesli v mrtvašnico mestnega pokopališča. Osebnosti obupanega niso mogli ugotoviti, ker niso našli nobenih dokumentov. Železniški uslužbenec Trepše je videl, kako je neznanec legel na tračnice nedaleč proč od državne delavnice v Ptujju. Hitel je proti dotičnemu mestu, da bi preprečil samomor, a že je pridrvel mimo brzovlak in lokomotiva je opravila strašni posel.

Ugotovljena osebnost samomorilca. Zgoraj poročamo o neznanecu, kateri je bil razmesarjen od nobnega vlaka pri Ptujju. Samomorilec je 84 letni Anton Vnuk, prevžitkar iz Ptujja, kateri je že dalje časa bolehal.

Krivo dejanje 77 letnega prevžitkarja. Pri posestniku Jakobu Predikaki v Gorici pri Pragerskem je bil z drugimi sosedi tudi 77 letni prevžitkar Anton Čelofiga. K Predikaki je prišel železniški kurjač Alojzij Mohorko iz Sp. Gorice. Stari Čelofiga in Mohorko sta bila v sporu, ker je slednji kupil od Čelofige posestvo in mu ni dajal prevžitka. Kakor hitro je zagle-

dal stavec kurjača, je navalil nanj z nožem in ga zabodel v vrat ter zbežal. Zabodeni se je spustil za bežečim, ga dohitel in sta se ruvala, dokler se Mohorko ni onesvestil radi prevelike izgube krvi. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je umrl. Ubijalec priznava dejanje z izgovorom na razburjenost.

Pod vlak v duševni zmedenosti. Na železniškem tiru 2 km od Grobelnega proti Poljčanam so našli smrtno povoženega od osebnega vlaka 24 letnega tehničnega uradnika Toneta Žličar iz Maribora. Žličar je šel pod vlak v duševni zmedenosti.

Nočni napad. Gostilničarjev sin Ignacij Tkavc iz Cigonc pri Slov. Bistrici se je vrnil v noči s kolesom domov. Pred vrati sta ga napadla neznanca. Eden ga je lopnil s kolom po hrbtu, drugi je oddal nanj strel tako, da mu je prebila krogla obe nogi. Poškodovanega so spravili v mariborsko bolnišnico. — V isti noči je nekdo ukradel zidarskemu palirju Hameršku v Slov. Bistrici 800 din vredno kolo. V Bistrici prevladuje mnenje, da sta bila v obeh omenjenih slučajih na delu ista in še neizsledena storilca.

Gostilničarju ukradena listnica. V Slov. Bistrici je ukradel nekdo iz zaprte točilnice Fr. Vrhovnik listnico s 5500 din. Domnevajo, da je bil tat med gosti skrit v sobi. Ko so se domači podali k počitku, je vlomil v točilnico in je izginil skozi kuhinjo z denarjem. Prazno listnico so našli drugo jutro na sosednem vrtu.

Dve smrtni žrtvi malenkostnega prepira. V gostilni Antona Puconje v Stročji vasi pri Ljutomeru so pili in peli na večer fantje. Med pivci sta bila tudi 27 letni posestnikov sin Andrej Pevec iz Stročje vasi in 22 letni delavec Anton Korošec. Naenkrat se je Korošec sprl z družbo in so se ga fantje hoteli znebiti s tem, da so ga pehali čez prag. Pevec je sunil skozi napol priprta vrata Korošca prav na rahlo z nožem. Zabodljaj mu še ni ohladil jeze in je hotel za vsako ceno še enkrat v hišo. Bil je toliko močan, da je snel vrata, katera so tiščali fantje v izbi, ter je zabodel

Pri motnjah v prebavi, napihnjenosti, vzpehanju in zgagi, povzročeni po trdi stolici, je najbolje vzeti zvečer pol čaše naravne

FRANZ-JOSEFOVE VODE

grenčice in zjutraj na tešče želodec isto količino. Prava

FRANZ-JOSEFOVA VODA

voda se je vedno izkazala za popolnoma zanesljivo sredstvo za iztrebljanje črevesja.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Pevca naravnost v srce. Zabodeni je bil v par minutah mrlič. Korošca so po uboju komaj spravili domov, kjer je mirno zaspal. Orožniki so ga hitro imeli in so ga oddali v zapore v Ljutomer. V zaporni celici je naletel na dva tovariša, ki prestajata manjšo kazen. Enemu je izmaknil britev in si je z njo prerезal vrat. Hitro na pomoč pozvani zdravnik samomorilecu ni mogel več pomagati in je v kratkem izkrmavel. Malenkosten prepir in alkohol sta zahtevala življenje dveh mladih ljudi.

Z več zabodljaji v bolnišnico. Martina Vršiča, 30 letnega sina finančnega respicienta, so napadli na cesti pri Ptujju pijani fantje in so mu prizadjali več zabodljajev z nožem. Zabodeni se je zatekel v ptujsko bolnišnico.

Prijet pod sumom roparskega umora. Parkrat smo že v našem listu poročali o roparskem umoru, kojega žrtev je postal enooki železniški sluga Jožef Ostrež s postaje Zalog pri Ljubljani. Radi izpovedi raznih prič je te dni ljubljanska policija aretirala pod sumom krivde posestniškega sina Jožefa Anžurja iz Zadobrove.

Dva vloma v Ljubljani. V noči na soboto 11. septembra je obiskal vlomilec župnijsko pisarno pri sv. Petru v Ljubljani in je odnesel 2000 din gotovine. — Isto noč je bil izvršen vlom v železno blagajno trgovine s porcelanom Pauschin v Wolfovi ulici v Ljubljani. Zelo spreten vlomilec je odnesel zlatnine, dragocenih kamnov in gotovine za 50.000 din.

Ženska požigala. V zadnji številki smo poročali, da je v vasi Pudob pri Rakeku

zametih. Ker je psov veliko, je zanje res treba posebnega hleva, katerega bodo menihi sedaj najbrže zgradili.

Nov čudežni stroj za gledanje

Neki Anglež je izumil čudežno napravo, s katero je mogoče gledati skozi najbolj goste oblake. S tem »očesom« je mogoče opazovati letala, ki letijo nad oblaki ali v najtemnejši noči, kakor tudi ladje, ki jih v gosti megli s prostim očesom ni razločiti. Celu gore in otoke je mogoče videti v takšnih okoliščinah z novo pripravo. Izum temelji baže na kratkovalovnih svetlobnih žarkih in je že pri prvih poskusih pokazal čudežne uspehe.

»Ti bomo jezik že namazali, počakaj! V kleti imamo tako ropotijo, ki te zna omehčati, da boš še rada povedala,« je dejal porotnik iz Gorenč.

Špela je prebledela. Vedela je, na kaj namiguje mož: v kleti je bilo orodje, s katerim so mučili zakrknjene zločince.

»Pripovedujte nam vse po vrsti, kako ste šmarško cerkev okradli,« je velel sodnik grofovemu jagru.

»O tem ni več mnogo kaj povedati,« je ta odvrnil. »... Do šestih zvečer sem bil v Gradcu; za to mi je lahko priča grof Kristalnik. Iz Gradea sem šel po Reki na Zarazberško goro in čez Jelenov greben.«

»Čez Jelenov greben še mačka ne pride, kaj šele človek,« ga je presekala porotnik iz Šmarja.

»Eden je, ki pride čez Jelenov greben, eden in nobeden več — ta pa sem jaz,« je dejal jagar samozavestno. »Le po tej poti, ki je pol krajša kakor ona navadna, mi je bilo mogoče priti že pol ure pred polnočjo do Šmarja. Tu me je čakala Špela in mi je odprla cerkev. Nesrečno opravilo je bilo hitro pri kraju, potem pa sva drla v tistem strašnem vremenu po gozdu gor, na Slemenu pa sva se ločila. Ob pol treh sem bil že pri Hudih pečeh, odtod pa sem jo mahnil čez Osojščico proti Dobrovljam. Ta pot je še nevarnejša kakor ona čez Jelenov greben, pa tudi mnogo krajša kakor tista po dolini. V steni Osojščice je votlina, tja sem skrtil šmarski plen, in sicer na takem kraju, da pozneje sam več ko tri mesece

nisem mogel do njega... Z zadnjega previsa te stene bi bil kmalu treščil v prepad — le za las je manjkalo —, nazadnje sem le srečno prišel v dolino. Okoli štirih sem mahal že skozi Dobrovlje — na videz tako, kakor da prihajam iz Gradca — in kmalu sem došel mojstra Gašparja; s tem sem hodil do Kaple. Da bi sled drugam speljal, sem vzel košček Marijine tenčice s seboj. Tega sem kmalu za Rutami spustil na tla, da Gašpar ni videl, in sem tako speljal sled za onima dvema potepuhoma, kakor da sta ta dva okradla cerkev.«

Umolknil je.

Sodnik je mignil porotnikom, da so stopili k njemu; dalj časa so se potihoma menili. Nato se je sodnik slovesno postavil in je rekel:

»Ker je potemtakem izpričano, da so mežnar Aleš, njegova žena in Logarjeva Veronika nedolžni, razglašam in objavljam, da so rešeni obtožbe in so prosti... Na drugi strani pa razglašam in objavljam, da sta prava zločince — hm, hm —«

»Janez Kresnik, po domače Grofov jagar,« se je nekdo oglašil.

»— torej Janez Kresnik, po domače Grofov jagar, in njegova pomagalka Špela Tilnova priznala in potrdila...«

»Ničesar nisem priznala!« je zavreščala Špela in z nogami zacepetala in se jela od jeze dreti.

(Dalje sledi)

ob desetih v noči uničil ogenj šest posloplj. Ljudje so koj govorili, da je bila v tem primeru na delu roka požigalca. Kmalu za tem velikim požarom je blizu Pudoča zgorela lopa, v kateri je bilo shranjenih sedem voz sena. Temu požigu je sledila pismeno napovedana nadaljna požarna nesreča tekom osmih dni. Listek z napovedjo požara je bil pritrjen na kapelico pri Kovačevi žagi in so bili Pudočani v največjem strahu za svoje imetje. Slednjič je vendarle uspelo orožnikom, da so prijeli požigalca v osebi domačinke. Aretirana ženska je nekaj časa tajila, potem pa je priznala, da je ona podtaknila ogenj in je tudi pisala listek, katerega so našli na kapelici. Požigalko so predali sodišču, ki bo odgnalo, kaj je gnalo žensko v zločin požiga.

Oče in sin osumljena potvarjanja kovanec. Po okraju Ljubljana je bilo v zadnjem času v prometu več ponarejenih kovanec po 20 din. Po vsestranskem poizvedovanju so orožniki dognali, da pade sum potvorbe na posestnika Franca Petelina (po domače Zakotkarja) iz Rakitne. Pri hišni preiskavi je odkrila orožniška patrolja v kleti sito za presejanje kovin, več zavitkov raznih kovin in modele za vlivanje kovanec po 10, 20 in 50 din. Fr. Petelin in njegov v kovaški obrti izučeni sin tajita krivdo in dolžita neznanca, ki je prihajal k njima in se je ukvarjal z izdelovanjem denarja. Orožniki so oba osumljenca zaprli.

Izpred sodišča.

Mladoletnik obsojen radi uboja na tri leta. Dne 10. julija je prišlo v Počehovi pri Mariboru do pretepa med pijanimi fanti. V pretepu je zabodel 18 letni delavec Karel K. iz Rance dninarja Adolfa Besnik smrtno v srce. Ubijalec je bil v Mariboru 10. septembra na tajni razpravi obsojen na tri leta strogega zapora.

Obsodba radi umora. 25. maja je bil v svojem mlinu v Čabračah v Poljanski dolini na Kranjskem umorjen posestnik Janez Šinkovec. Z veliko lopato je Šinkovec, ki je bil zatopljen v delo, trikrat udaril in ubil bivši graničar Ivan Stamenkovič iz Dragovelj v okraju Niš v Srbiji. Stamenkoviča je nagovorila k umoru Šinkovčeva žena Katarina, ki je vzdrževala z graničarjem nedovoljeno razmerje. Imenovana obdolženca je ljubljanski veliki senat dne 10. septembra obsodil vsakega na 15 let ječe. Za obravnavo je vladalo največje zanimanje.

Slovenska Krajina.

Slovenska Krajina na prosvetnem taboru

Slovesen dan prosvetnega tabora je za nami. 5. september bo ostal važen mejnik našega prosvetnega dela. Prav iz vseh krajev Krajine smo se zbrali v središču naše revne zemlje. Zelo potrebno je bilo to za vse nas. Do sedaj smo se zdeli sami sebi in vsem ostalim preko Mure preveč tihi, boječi in malodušni. Pa smo se motili. Na taboru smo pokazali, da tudi mi znamo nastopiti in iti v boj za katoliške in prosvetne ideale. Veliko nas je bilo — veliko nad deset tisoč — disciplinirani smo bili in polni navdušenja za dobro stvar. Soboti smo vsi pokazali s sprevedom po mestu, da bomo odslej naprej nastopali junaško in borbeno. Pri sv. maši smo po-

kazali z molitvijo in lepim vedenjem, da smo vdani Bogu in njegovi Cerkvi. Na zborovanju pa smo uvideli, da moramo začeti enkrat z resnim in enotnim delom. Uvideli smo potrebo prosvetnega dela v naši Krajini.

Prosvetni tabor je za nami! Sedaj pa na delo! Tabor nam bodi začetek resnega prosvetnega dela. Bratje in sestre, vrnil ste se na svoje domove. Sedaj naredite iz svojih domov tabore, iz katerih se bo širilo naše prosvetno gibanje. Sedaj ne smemo več čakati! Vsi na delo! Zberite se po vaseh in župnijah, ustanovite povsod fantovske in dekliške krožke. Vsak naš fant, mož, dekle in žena mora biti zraven. Sedaj bo šlo. Nič ne smemo več odlašati. Kakor ste se navdušili za delo v Soboti, tako vam bo nudila sedaj tudi Sobota vso pomoč. V vseh zadevah ustanovite in vodstva vam je naš odsek na razpolago. Pri nas dobite vsa navodila, samo vprašati nas je treba in mi bomo skupaj z vami vse uredili, da bo vaš odsek močan in vreden svojega imena. Bratje in sestre! Pomagajmo si sami! Pokažimo pred ljudmi, kaj smo, prosimo Boga pomoči vsak dan in širimo izobrazbo med ljudmi. To bodi naš program! Bog živi! — Fantovski odsek v Soboti.

Dva pomenljiva jubileja v Slovenski Krajini. »Prekmursko muzejsko društvo« je pripravilo za nedeljo 12. septembra dve pomenljivi proslavi. Slovenska Krajina je obhajala omenjeno nede-

Prosvetni tabor v Ptujju

Ptujski tabor v nedeljo 19. septembra bo zaključek taborov letošnjega leta. Četudi zadnji v vrstnem redu, naj bo po veličastnosti prvi! Ptujski tabor se vrši pod pokroviteljstvom škofa dr. Tomažiča in bana dr. Natlačena. Prisostvovali pa bodo taboru tudi minister dr. Miha Krek in — ako ne bo posebnega zadržka — tudi notranji minister dr. Anton Korošec ter minister za telesno vzgojo naroda dr. Rogič. Zato vabimo tudi vse gasilce, da se v krojih in z godbami udeležijo prosvetne prireditve.

Sporod proslave: V soboto 18. septembra ob 19 bakljada po mestu. — V nedeljo 19. septembra od 7 do 8 zbiranje ljudskih množic in sprejem gostov pred kolodvorom. Ob 8.30 slavnostni spreved skozi mesto. Vsak udeleženec naj si pri dohodu v mesto kupi taborni znak za 2 din. Ob 9.30 je blagoslovitev novega prosvetnega prapora Sloveskega prosvetnega društva v Ptujju, nato pa pontifikalna sv. maša s pridigo, ki jo daruje prevz. škof g. dr. Tomažič. Po sv. maši je slavnostno zborovanje, ki se zaključi s himno »Povsod Boga!«, ki jo pejejo vsi prisotni. Pri sv. maši prepeva 300 pevcev s spremljevanjem mestne godbe. Po slovesnosti ostanejo vsi zborovalci na svojih mestih in v redu na poziv rediteljev odidejo v sprevedu na telovadišče. Prosimo, držite se tega navodila! Ob 14 so slovesne večernice v minoritski cerkvi, točno ob 15 pa športno-telovadni nastop na igrišču nasproti gostilne Mihe Brenčiča. Pri telovadbi nastopijo člani s prostimi in orodnimi vajami ter z lahko atletiko, mladi in dekliški krožki s prostimi vajami in skupinami.

Apáče. Na Male maše dan je napravilo k nam izlet benediško prosvetno društvo. Vprizorili so nam ganljivo igro »Podrti križ«. Predstava je potekla v vsestransko zadovoljstvo, čeprav se je igralo na provizoričnem odru. Med odmori pa

ljo dvestoletnico rojstva svojega prvega katoliškega pisatelja Mikloša Klüzmiča, ki se je rodil leta 1737 v Dolnji Slaveči. Bil je župnik pri Sv. Benediktu in pozneje dekan do svoje smrti leta 1804. Klüzmič je oskrbel leta 1780 evangelijski domačem jeziku. Njegova knjiga je doživela trinajst izdaj in se uporablja še danes nespremenjena v cerkvah po Slovenski Krajini. Kot šolski nadzornik je preskrbel za šolo štiri knjige, katere so vse doživle po več izdaj. Začetniku katoliške knjige v Slovenski Krajini so vzdali zadnje nedelje pri Sv. Benediktu v Kančovcih na cerkvi spominsko ploščo. Istočasno s spominsko ploščo pisatelju Klüzmiču je bil postavljen pri Sv. Benediktu v Kančovcih nagrobnik prekmurskemu narodnemu buditelju dr. Francu Ivanocy ob 80 letnici njegovega rojstva. Ivanocy se je rodil leta 1857 v Ivanovcih. Bil je profesor na bogoslovju v Somboteliju. Pozneje je dobil župnijo Tišina, kjer je postal dekan, šolski nadzornik ter častni kanonik. V Tišini je deloval do zgodnje smrti leta 1913. Ivanocy je začel s sodelovanjem g. Jožefa Klekla in rajnega Ivana Baša izdajati leta 1904 »Koledar najsvetejšega Srca Jezusovega«, ki izhaja še danes. Na pobudo Ivanocyjeve družbe je začel Prekmurce navduševati za verske vzore mesečnik »Marijin list«. V letu njegove smrti je bil razposlan po Slovenski Krajini še danes izhajajoči tednik »Novine«.

smo imeli priliko slišati njihov pevski zbor in mali orkester. Zlasti nas je navdušilo lepo petje, ko so se prepevaje vračali na vozovih v prvem mraku proti domu.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Fantovski odsek bo na predvečer kvaterne nedelje, 18. septembra, ob 19.30 priredil pretresljivo versko igro »Slehnernik«. Igro bomo igrali pred mogočnim pročeljem naše trojiške cerkve ob spremljanju petja, orgel in zvonov. Vabimo vse romarje, ki se bodo zbrali ta večer na božji poti, da se udeležijo te najlepše spokorne igre. Ravno tako so vabljeni vsi domačini in okoličani.

Ustanovitev Prosvetnega društva v Račah. V Račah pri Mariboru se je ustanovil pripravljalni odbor za ustanovitev Prosvetnega društva, ki je že storil vse potrebno za dosego tega prepotrebne cilja. Ker bo vloga v najkrajšem času rešena, stopamo s tem prvič pred javnost ter smo prepričani, da bo imela ta zamisel ugoden odmev. Uverjeni smo, da se bo odslej vse društveno življenje osredotočilo v Prosvetnem društvu, ki bo v svojem okrilju ustanovilo fantovski in dekliški krožek, čitalnico in dramatski odsek, kateri bo prirejal gledališke predstave, razne tečaje in skioptična predavanja. Ker je sedaj mladina v Račah brez prave organizacije, se bo sigurno z veseljem odzvala vabilu za vstop v društvo, ki bo na podlagi katoliških načel širilo v dosedaj v tem pogledu zapuščenih Račah ljudsko prosveto. Pozivamo vse, kateri čutijo veselje do katoliškega udejstvovanja, da podprejo široko zasnovano akcijo s svojim pristopom ter tako pomagajo našo zamisel uresničiti. Dan občnega zbora se bo v našem listu pravčasno objavil.

Dekanijski tabor mož in fantov pri Svetinjah

Na Mali šmaren so Svetinje, poleg soseda Jeruzalema najlepša razgledna točka Jeruzalemskih gor, doživle zopet dan, ki se je globoko zarezal v spomin in mišljenje vseh, ki so se v množici 2000 fantov in mož velikonedeljske dekanijske, pa tudi od bližnjih in daljnih krajev udeležili verskega tabora, ki se po organizaciji, ude-

ležbi in izvedbi brezdvomno lahko šteje med najbolj uspele podeželske tabore.

Na predvečer so brez nehanja pozno v noč pritrkavali svetinjski zvonovi, po okoliških hribovih pa so navdušeni fantje zažgali preko 20 močno kresov, baklje in 10 m visoki križ, na katerem so po fantovski iznajdljivosti tudi gorele baklje, da je v velikanske razdalje pričal zavednost prleških mož in fantov ter klical, da se prihodnji dan zberejo vsi okoli edino odrešilnega znamenja.

Na praznik so se med neprestanim pritrkavanjem okoli 8.30 začele od vseh strani proti Svetinjam zgrinjati množice ljudi z navdušeno pesmijo na ustih in trdno vero v srcih. Posebno pozornost je vzbujala četica ormoških fantov v krojih, ki jih je večina zbranih videla prvič.

Ves taborni prostor med cerkvijo in šolo je bil eno samo neutešeno pričakovanje, ko je stopil na popolnoma svojsko, okusno tribuno pred šolskimi vrati rojak prof. dr. R. Hanželič in v krepkih, jedrnatih besedah pribijal stavke večne Resnice. Mogočno so odmevale iz moških ust med sv. mašo, ki jo je na prostem opravil domači dekan F. Bratušek, stare ljudske pesmi, številno ženstvo pa je krepko pomagalo.

Po sv. opravi se je pojavil na tribuni stari in junaški borec, g. dekan in ves mladostno poživljen trgaj iz svojega srca besede pozdrava svoji armadi, ki ga tudi v najtežjih časih ni zapustila. Prebral je pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju, knezu namestniku Pavlu, ministru dr. Korošču, prevzv. vladiki dr. Tomažiču ter banu dr. Natlačenu, ki jih je ljudstvo z burnim vzklanjem odobraval. Nato je pozdravil vse navzoče in dal besedo glavnemu govorniku g. prof. Prijatelj. Za njim je nastopil g. prof. Bitenc. Nato je dobil besedo še akademik St. Kociper, ki je z zanešeno odločnostjo, večkrat prekinjen od navdušenih fantov, prilival goriva gorečim poslušalcem.

S himno »Povsod Boga!« se je zaključil krasno uspeli tabor.

Sv. Marko niže Ptuj

V resnici je bila Mala Gospojnica za vso markovsko župnijo dan, ki ga je Gospod naredil, dan, ki smo ga bili vsi veseli in ki nam ostane v najlepšem spominu. Ganljiva je bila dopoldanska slovesnost v cerkvi, ko je bilo sprejetih 85 vrlih in dobrih deklet v Marijino družbo. Slovenen sprejem je izvršil p. Mirkó Godina, gvardijan oo. minoritov v Ptuj, ki je imel tudi lep in spodbuden nagovor na novosprejete Marijine družbenke. Po sprejemnih obredih je bila slovesna služba božja.

Po večernicah se je vršil športno-telovadni nastop fantovskih odsekov ptujskega okrožja, ki je navdse zadovoljivo izpadel, saj je treba računati s tem, da so nastopili skoro sami kmečki fantje, ki so povečini začeli telovaditi in vežbati šele z letošnjo pomladjo. Kljub silnemu in napornemu kmečkemu delu so pokazali dosti volje, doprinesli dosti žrtev, tako, da jim k njihovem uspehu, ki so ga na nastopu pokazali, moremo iskreno častitati. Ljudje iz markovske župnije, iz Ptuja in drugih sosednih župnij so pokazali veliko zanimanje za delo naših fantovskih odsekov, zato pa so prostor okrog telovadišča tudi popolnoma napolnili. Dva tisoč gledalcev je zvesto sledilo izvajanjem telovadcev na orodju, kakor tudi prelepim skupinskim in prostim vajam. Z navdušenja polnimi besedami

Sejmarji! Vzemite s seboj tudi Slomškove svetinjice, ki jih ljudje tako želijo imeti! Lahko jih boste odprodali. Svetinjice se dobijo v Cirilovi Maribor-Ptuj.

g. prof. Aliča iz Ptuja in g. kaplana se je s himno slovenskih fantov, ki smo jo peli vsi, zaključila ta lepa prireditve.

Ribnica na Pohorju. V nedeljo 5. septembra je praznovalo Katoliško prosvetno društvo v Ribnici na Pohorju 50 letnico obstoja. Ta zlati jubilej je društvo slavilo skromno, a zato tem bolj prisrčno. Ob 6 je bilo med sv. mašo skupno sv. obhajilo članstva. Ob 10 slavnostna pridiga o katoliški prosveti, ki jo je imel g. dr. Držečnik. Sv. mašo je daroval g. novomašnik iz Gornje Račgane Alojzij Kovačič. Popoldne je bila v Katoliškem domu proslava. Pevski zbor je ubrano zapel. Slavnostni govornik domači g. kaplan Jakob Sem je najprej očrtal zgodovino društva. V začetku so bile velike težave, saj je bilo takrat nemčurstvo v Ribnici moda. Ko je hotelo društvo prirediti nedolžno igro »županova Micika«, so to preprečili krajevni faktorji. Prva igra je bila: »Kje je meja?« Od leta 1920 do danes je društvo priredilo okrog 40 iger. Ima svojo knjižnico in prostore v Katoliškem domu, ki je last cerkve. Zloglasni diktatorski režim JNS je 17. februarja 1933 društvo razpustil, a je bilo 24. junija 1933 spet dovoljeno. Govornik je nato

Oni, ki mnogo jedo in veliko sede ter zaradi tega največje trpe na trdi stolici, naj pijejo dnevno po eno čašo naravne

FRANZ-JOSEFOVE VODE

grenčice, ki jo je treba prej nekoliko segreti.

Davno preskušena

FRANZ-JOSEFOVA VODA

grenčica se odlikuje po svojem zanesljivem učinkovanju, prijetni uporabi in se dobiva povsod.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

poudarjal, da je društvo raslo iz dveh osnov: iz katolištva in slovenstva. In tudi v prihodnje bo šlo iz teh dveh osnov in po potih, ki so jo začrtali naši narodni velikani: Slomšek, Krek, Jeglič. — Sledila je duhovna Ghéonova igra »Sultanova hečrka in dobri vrtnar«. Igralci so se globoko vživeli in igro podali tako, da bo vsem ostala dolgo v spominu.

Laporje. Naša mladina pripravlja za nedeljo 26. septembra nekaj posebnega. Imeli bomo takrat tako zvan »farni dan« z zelo zanimivim sporedom. Že sedaj opozarjamo na to prireditve.

Odprta noč in dan so groba vrata.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Žalostno so zapeli lenartski zvonovi, ko so oznanjali, da nas je v nedeljo 5. septembra zapustil vzoren katoliški fant Franc Mlakar iz Porčiča. Mnogo obetajoči, življenja poln in zvest katoliškim načelom, je že skoro izučen krojaške obrti legel letos spomladi v bolniško posteljo in kljub vsej skrbni ne-

gi svoje matere je podlegel zahrbtni jetiki. Pogreb, ki se je vršil v torek 7. septembra, je dokazal priljubljenost pokojnika in to naj bo v tolažbo skrbni materi, da je njen sin tako junaško trpel v bolezni in da je umrl zvest svojim idealom. Svetila mu večna luč — materi in ostalim naše sožalje!

Brinjeva gora nad Prevaljami. Lepa je prevaljska fara. Med prevaljsko in guštanjsko faro se ponosno dviga v zrak na sončni strani hrib Brinjeva gora. Daleč naokrog je znana kapela sv. Kozme in Damijana, katera je bila prenovljena in kamor prihajajo dan za dnem romarji od blizu in daleč prositi za ljubo zdravje. V nedeljo 26. septembra se bo darovala na Brinjevi gori ob pol desetih sv. maša s pridigo.

Remšnik. Druga obletnica blagoslovitve stolpa pri Sv. Pankraciju se obhaja na kvaterno nedeljo, to je 19. septembra. Veliko veselje je vladalo pred dvema letoma na ta dan. Vse je bilo veselo in v družbi svojih znancev in prijateljev prepevalo na lepi točki na meji. Dve leti je že, a žal še morajo čakati razni upniki, ki so delali, ali ki so denar posodili! Je letos bilo izredno slabo vreme za izletnike in tako tudi za stolp se ni nabralo kaj znatnega. Tem potom prosimo vso slovensko javnost, naj daruje še za obmejni kraj, za lepi stolp, ki je dika cerkve na meji in vsemu okraju!

Sv. Lenart v Slov. goricah. (Čemu so okna na katoliških prosvetnih domovih?) V lepem Sv. Lenartu v Slov. goricah, bivši trdnjavi JNS in Goriškega itd., zida tamkajšnje Katoliško prosvetno društvo nov oder. To seveda JNSarje strašno bode v oči in se sprašujejo, čemu imata dvorana in oder toliko oken. Odgovarjamo: Zato, da bodo JNSarje, če bodo prišli v Narodni

dom na shod, kar skozi okna vun pometali, ker skozi vrata ne bodo imeli časa oditi. (Bližajo se občinske volitve in JNSarjem bo tenka, pretenka predla: O zdaj, o zdaj... pa nikdar več... Je JNS že davno preč.)

Sv. Vid pri Ptuj. Zadnje čase so se dogodile v našem kraju velike izpremembe. Najprej nas je zapustila gdčna učiteljica Podjaveršek Antonija, ki je bila premeščena v Novo cerkev pri Celju. Škoda za njo, saj je tako lepo vadila in vodila na šoli mladinski zbor, ki je večkrat tako lepo prepeval ob nedeljah in praznikih pri sv. maši. Mladina jo bo ohranila v lepem spominu, mi ji pa želimo no novem službenem mestu vse najboljše. — Te dni nas je zapustil naš dosedanj g. župnik p. Konstantin Ocepek. Imenovan je bil za župnika na Ptujski gori. Težko nam je za njega. Saj je toliko dobrega storil za nas! Celto to je dosegel, da bomo dobili v našem kraju električno razsvetlavo. Po hišah namreč že napeljujejo električni vod. Želimo mu na Ptujski gori mnogo uspeha in božjega blagoslova, za ves trud in za vse, kar je storil nam, pa mu Bog plačaj! — Veseli pa smo, da je prišel med nas zopet g. p. Karel Jelušič za novega župnika. Bil je že pri nas kaplan. Ob nastopu župnije mu želimo, da bi se počutil med nami srečnega ter da bi nebo rosilo svoj blagoslov na njega in na njegovo delo. — Fantje in dekleta se pridno pripravljamo na tabor, ki bo 19. septembra v Ptuj.

Velika Nedelja. V »Domovnik« od 2. septembra se znani dopisnik zaletava v naš občinski odbor, češ, da se ni pravilno postopalo pri nastavitvi novega občinskega tajnika. Ker »Domovina« ravno v dotični številki na naslovni strani

z debelimi črkami piše o »Resnici, hčerki božje«, bodi torej ravno resnici na ljubo povedano sledeče: Novi občinski tajnik Fideršek Hinko ni bil nastavljen, temveč izvoljen, ker se je volilo z listki ter je dobil devet glasov, medtem ko sta Kumer Alojz in Hržič Avgust dobila dva in tri glasove. Odborniki se pri volitvi niso ozirali toliko na osebnost, temveč na pravičnost, za kar jim gre vsa čast, kajti Kumer ima lepo kmetijo brez dolga ter tudi nima skrbi za družino, ker nima otrok, medtem ko je Fideršek sin vdove s številnimi nepreskrbljenimi otroci, med katerimi je on najstarejši. Hržič pa je itak imel službo občinskega tajnika pri Svetinjah. Med drugim se dopisnik oprezno, kakor maček vrele kaše dotakne likvidacije agrarnih upravičencev, češ, da se nekaterim zdijo zadnji plačilni nalogi znatno previsoki. Mi pa pravimo, ne samo znatno previsoki, temveč tudi neupravičeni in le pametni razsodnosti naših ljudi se je zahvaliti, da ni nastala dolgotrajna pravda, katera bi najbrž bila za nekoga zelo dvomljiva in najbrž tudi pogubna.

Ormož. (Še kmečki tabor v Ormožu.) Napadom na kmečki tabor v Ormožu se je končno pridružila še »Domovina«. Prav je tako, ker bi sicer družba ne bila popolna. Gluha pač vkup štriha. Signal je dalo »Jutro« in na ta signal so pričapljali vsi, ki jih vežejo na »Jutro« srčne ali drugačne vezi, četudi si te vezi mnogokrat sramujejo priznati. Kako važna je Kmečka zveza za naše kmečko ljudstvo, je najboljši dokaz ravno v tem, da jo združeno napadajo vsi tisti, ki so slovenskemu kmetu sovražno stališče vedno zavzemali. Kaj, pa je prav za prav vzrok vseh teh napadov? Vso to družbo mori zelena zavist, kajti priznati morajo vsaj sami sebi, da je kmečki tabor v Ormožu, kjub vsem intrigam in nasprotovanju vendarle krasno uspel in pokazal, da vsaj 95% tukajšnjega kmečkega ljudstva ne bo nikdar sekundiralo čedni družbi, ki jo predstavljajo »Jutro«, »Kmetički list«, »Domovina«, »Slovenska vas« itd. Zelena zavist jih mori tudi zato, ker si morajo priznati, da njihov krog ni zmožen kakega pametnega dela v dobrobit ljudstva, ampak le zabavljanje, hujskanje in razdiranje vsega, kar je dobro, koristno in pametno. To jim gre — v zvezi z njihovim neodoljivim pohlepom po oblasti — na živce in se ni čuditi njihovim histeričnim napadom. Preveliko čast bi zato skazali »Domovini«, če bi polemizirali z njenimi in nje vrednega dopisnika izvajanji, ki so podobna onemogemu bevskanju pomehkuženega ščeneta, ki se v svesti svoje nemoči hoče uveljaviti vsaj z bevskanjem.

Sv. križ pri Rogaški Slatini. Selekcijška organizacija priredi 24. septembra razstavo s premovanjem sivopšenične govedi, kar se priporoča še ostalim živinorejcem, da si jo ogledajo. Ob koncu razstave se podeli rejcu najlepše živine banovinska in okrajna nagrada.

Rečica ob Savinji. Pred nedavnim je hodil po naših krajih neki agent iz Celja, ki je nagovarjal šivilje in druga dekleta, naj se prijavijo v par mesecev trajajoči tečaj, v katerem naj bi se dekleta ob nedeljah naučila modernega prikrjevanja. Tečaj bi se naj vršil v sosednjem trgu. Obljubljal je tudi, da bo na tečaju poučevalo sedem prikrjevalnih učiteljev. Kazal je razne slike z več sličnih tečajev. Za to je pa potrebna seveda strokovna knjiga, ki se je lahko pri njem naročila. Knjiga »Universal«, ki je sicer vredna par kovačev, je stala pri njem 165 din. Kot vpisnino je zahteval 30 din. Da je cena knjige tako visoka, je razlagal, je vzrok ta, ker so v tej ceni vračunani že vsi stroški za praktičen tečaj in plača učiteljem. Mladi ženski svet, željan, da se kaj nauči, se je dal preslepiti. Priglasilo

se je za tečaj kakih 20 deklet. Plačati so morale naprej. In kaj je bilo s tečajem? Dvakrat se je vršilo kratko in ničvredno predavanje.

Laporje. V nedeljo 19. septembra se bo blagoslovila nova cesta, ki veže Križni vrh preko Žabljeka in Leviča z Ločami. Tako je vzpostavljena nova zveza med dravinjsko dolino in Slov. Bistrico. Za laporsko župnijo bo to velikega pomena.

Studenice pri Poljčanah. Na Marijin praznik 8. septembra smo doživeli v naši župniji prekrasen dan, ki nam bo dolgo ostal v spominu. K oltarju božjemu je prvič pristopil naš rojak č. g. Spec Janko, salezijanec. G. novomašnik je iz preproste družine z Brezic; dobri ljudje, predvsem g. svetnik in župnik J. Čade, člani tretjege reda, sorodniki, so mu pomagali v šolanju, zato je bil za te blage duše dan nove sv. maše g. Janka dan kronanja vseh premnogih žrtev in odpovedi. Po sv. maši je g. novomašnik povabil svoje goste v samostan č. ss. magdalenk. Tu so dobre sestre pripravile lepo družinsko slovesnost, med katero smo vsi iskreno častitali g. svetniku, g. ravnatelju, ki sta g. novomašnika največ časa pripravljala na ta sveti stan. Tudi namestnikoma dragih pokojnih staršev smo iskreno častitali in jima želeli, da bi še kdaj svojega sina tako blagoslovila pred vstopom k oltarju kot danes g. Janka. Vsi gostje se č. ss. magdalenkam za vso prijaznost in gostoljubnost pristrčno zahvaljujemo. Za vso faro je bil dan nove sv. maše velik praznik.

Peter Rečetar rečetari.

Pucelj dobi komisarja. Če katero društvo prekorači svoj delokrog, dobi komisarja; to je doživela sedaj »Narodna odbrana« v Belgradu. Pucelj se je tega zelo ustrašil. Tudi on je prekoračil svoj delokrog in sedaj pričakuje, da dobi komisarja.

Borba za konkordat se še vedno vrši v srbskih krajih. Zanimivo je, da branijo pravice katolčanov pravoslavni poslanci JRZ, da pa se borijo zoper konkordat katoliški poslanci JNS. Če to ni narobe svet! Krivi pa smo mi katoličani, ker take katoliške poslance JNS pustimo politično živeti. Zdaj, ko pridejo zopet med nas volilce, jih bomo temu primerno pozdravili. Že komaj čakamo!

Poplava. Zadnji čas vidim celo poplavo raznih novih časopisov, ki so namenjeni za slovenski

narod. »Slovensko besedo« izdajajo ljudje, ki so v službi tiste JNS, ki je v »Slovenskem gospodarju« zahtevala črtati besedo slovenski, ko je bila vlada JNS in izdajatelj Marušič pa dravski ban. »Slovensko vas« izdajajo ljudje, ki poznajo to vas le tedaj, kadar gredo na jago za volilnimi glasovi. »Neodvisnost« izdajajo ljudje, ki so odvisni od »ljudske fronte«. Poleg teh pa je cela vrsta listov za delavce. Naravnost poplava! Treba bo, da bomo napravili tako, kot so sedaj storili Hrvatje zoper protihrvaški tisk, da ne bomo zaradi poplave utonili v mrežah JNS.

Novi senatorji. Mnogim, ki letos odpadejo, je žal, da niso svoj čas napravili takega zakona, da bi lahko ostali senatorji do konca svojega življenja. Sedaj pač ne pridejo več nazaj...

Pet evangelijev — pravijo, da imajo v Vojniku. Tu je res čuden kraj. Mislite si, da je dal župan podreti oltar, kjer bi naj bil evangelijski pri procesiji. Tudi je občinski svet sklepal, kje naj oltarji stojijo. Pa drugače ta občinski odbor ni tako pobožen, da bi bil vsaj pri enem evangelijski! Mi katoličani imamo res samo štiri evangelijske, petega pa ima JNS v Vojniku za sebe in svoje »vernike«. Župan Mikuš bo pa le v kroniki našega trga imel svojo zgodovino, kako je oltarje podiral. Pa bo sedaj tudi svojo procesijo priredil. In jaz mu bom z rešetom zvonil.

Dogodek. Društvo narodov zboruje in med drugimi točkami je na dnevnem redu tudi »dogodek« na Vzhodu. Tako se namreč sedaj imenuje vojna med Japonci in Kitajci.

Nedeljiva Koroška. Na Koroškem so imeli te dni to korajžo, da so slovensko lipo v Rožu požgali. Hoteli so s tem pokazati, da hočejo nedeljivo Koroško. Saj je res ni treba deliti, spada vsa skup, in sicer tja, kamor poganjajo korenine slovenske lipe. S tem, da so lipo podžgali, korenin niso izruvali in zaman bi se tudi trudili! Korenine segajo pod Peco in pod Karavanke! Bomo pa malo v zahvalo zato pogledali po jugoslovanskih hrastih, ki jih tako zvesto gnoji JNS.

Zaradi varnosti. Vse države so pozvale svoje ladje v Sredozemskem morju na pripravljenost. Top je odprt proti topu, puška proti puški. Vse se godi samo zaradi varnosti, da ne bi bilo vojne požara. Saj verujem, da ga tamkaj na morju tudi ne bo, ker zadete ladje takoj potonejo. Sploh vojne ne more biti, če smo vsi na varnem. Zdi se mi pa, da smo bili v vojnem času bolj na varnem.

Nedeljska tabora.

Kljub skrajno slabemu vremenu v nedeljo 12. septembra sta se vršila dva dobro obiskana prosvetna tabora, ki sta pokazala s hvalevredno udeležbo požrtvovalnost našega dobrega kmečkega naroda in njegov smisel za prosveto.

Tabor v Št. Ilju

Tabor v Št. Ilju v Slov. goricah je bila prvotno na prostem napovedana prosvetna manifestacija obmejnega prebivalstva. Radi neprestanega naliva se je morala služba božja vršiti v župni cerkvi, zborovanje pa pod Sfligojevim gospodarskim poslopjem. Sprevod večstoglavne množice se je ob igranju godbe razvil po prihodu mariborskega vlaka od kolodvora skozi vas proti cerkvi. Sprevod so otvorili konjeniki, za temi kolesarji, narodne noše, člani fantovskih odsekov v krogih z zastavami ter mnogo drugih ljudi. Pridigo in sv. mašo je opravil v cerkvi g. prof. Gregor Zafošnik iz Maribora. Med sv. ma-

šo je prepeval domači pevski zbor in je igrala gasilska godba.

Po službi božji je otvoril zborovanje pod Sfligojevim gospodarskim poslopjem ob navzočnosti 2000 ljudi banovinski zdravnik v št. Ilju g. dr. Maks Sevek. Pozdravil je ministra dr. Kreka, okrajnega glavarja Popoviča, podžupana Žebota, šefa kmetijskega oddelka inž. Murija in še več drugih odličnikov iz Mariboru, ter vse zborovalce. Predlagane udanostne brzojavke kralju, knezu namestniku Pavlu, dr. Korošcu in banu so bile navdušeno sprejete ob sviranju državne himne.

Glavni govornik proti vsemu pričakovanju dobro obiskanega zborovanja je bil g. minister dr. Miha Krek, ki je v svojem stvarnem govoru posebno naglašal 40 letnico šentiljskega prosvetnega društva. Za g. ministrom so govorili g. prof. Prijatelj iz Maribora, g. podžupan iz Maribora in šentiljski rojak Fr. Žebot ter bivši oblastni predsednik dr. Leskovar.

Dopoldanski del prosvetnega tabora je zaključila godba s himno slovenskih fantov.

Popoldanski telovadni nastop se je vršil radi mladega vremena pod Šfiligojevim poslopjem. Telovadce in večstoglavne gledalce je nagovoril g. Mirko Geratič. Telovadni nastop naših fantov je obmejno prebivalstvo z navdušenjem odobraval. Po telovadbi se je vršila v »Slov. domu« narodna veselica, ki je trajala ob spominih na prestane narodne boje v št. Ilju do odhoda mariborskega vlaka.

Prosvetni tabor pri Sv. Juriju

Pri Sv. Juriju ob Taboru so slavili zadnje nedeljo svoj prosvetni dan, ki je bil odprt s sprevedom izpred hiše g. župana Cukale v župno cerkev. Na čelu spreveda so se postavili fantje-konjeniki z zastavo, rudarska godba, člani v krojih s praporom, dekleta v narodnih nošah, 60 članov fantovskega odseka, 50 mladcev in razni drugi posetniki prosvetne prireditve.

V cerkvi je govoril in daroval sv. mašo šentjurski rojak g. predsednik ljubljanske Prosvetne zveze vseuč. prof. dr. Fr. Lukman.

Po službi božji je v nabito polni dvorani Prosvetnega doma otvoril zborovanje domači g. župnik Pečnak. Spomnil je navzoče na rojstni dan mladega kralja 6. septembra, nakar je zalgrala godba državno himno. Odposlane so bile vdanostne brzojavke kralju, knezu Pavlu, škofu dr. Tomažiču, dr. Korošcu in g. banu.

Glavni govornik je bil predsednik fantovske podzveze g. prof. Bitenc iz Celja.

Popoldne po večernicah je bila v Katoliškem domu akademija z od gledalcev živahno odbravanimi telovadnim nastopi.

Poslednje vesti.

Politične vesti iz drugih držav

Osemnajsto redno zasedanje Društva narodov v Ženevi je 13. septembra otvoril španski delegat Negrin. Na dnevnem redu sta Španija in Kitajska.

Umik Kitajcev na severnem bojišču. Na severnem in vzhodnem bojišču so pričeli Kitajci po hudem odporu z umikanjem v drugo obrambno črto.

Novice iz drugih držav

Prvi predsednik čehoslovaške republike smrtnonevarno obolet. 87 letni predsednik čehoslovaške republike Masaryk je smrtnonevarno obolet, je že dva dni v nezavesti in pričakujejo vsak čas njegovo smrt.

Domače novice

Smrtna žrtev narasle Pesnice. Jožef Volk, 82 letni dninar iz Voseka, je lovil nedaleč od Sv.

Marjete iz močno narasle in ponekod razlite Pesnice les in dračje. Naenkrat je zgubil ravnotežje, padel v globoko vodo in utonil.

Trije vlomi v eni noči. Pri Sv. Lenartu v Slov. goricah so bili izvršeni v noči na 12. september kar trije vlomi. Vlomljeno je bilo v stanovanje dimnikarja Karla Herbst, v Sokolski dom in v delavnico Ivana Slatič. Storilci so odnesli dve kolesi, dve žepni uri ter razno obleko.

Precejšnja tatvina. Gospe Greti Schonsky, so-progi industrijalca v Mariboru, je nekdo ukradel iz njenega avtomobila ročno torbico, v kateri je imela zlato posodo za sirovo maslo ter zlat glavnik. Skupna škoda znaša 7000 din.

Posestnici zgorelo gospodarsko poslopje. V noči od nedelje na ponedeljek je zgorelo v Radvanju pri Mariboru posetnici Jožefi Hajdina gospodarsko poslopje in znaša škoda 25.000 din.

Nočni napad. Na Ruški cesti v Mariboru so pijani razgrajči napadli v zadnji nedeljski noči 41 letnega pomožnega delavca Franca Čuš in so ga hudo ranili na glavi.

Smrtna žrtev motorne nesreče. Pri Sv. Jederti na cesti med Slovenjgradcem in Dravogradom je skušal na motornem kolesu na ovinku prehiteti voznika Miloš Skačej, lesni trgovec od Sv. Lovrenca na Pohorju. Zavozil je na kup gramoz, obležal nezavesten in je podlegel poškodb v slovenjgraški bolnišnici.

Hitro prijet uzmovič. V Celju se je splazil v stanovanje klobučarja Chibe uzmovič, ki je s tatvino zlatnine povzročil 1577 din škode. Poklicana policija je tatu hitro prišla v osebi brezposelnega natakara Sojdaroviča Hai Rudija iz Banje Luke.

Cene hmelju. Izbrano blago je po 24—25 din, prvovrstno po 23—24, dobri srednji hmelj 21—23, srednji 19—21 in slabo srednji po 19 din. V Savinjski dolini je prodana polovica letošnjega pridelka.

Prireditve

Sv. Mihael nad Laškim. Letos poteka 300 let, kar so začeli graditi mogočno cerkev sv. Mihaela nad Laškim. To obletnico bomo letos nadvse slovesno obhajali v nedeljo 26. septembra. Včasih je bila cerkev sv. Mihaela znamenita božja pot, celo iz hrvaške strani je bilo obilo romarjev. Zato posebno letos sv. Mihael pričakuje veliko romarjev, da se mu poklonijo ob 300 letnem jubileju njegove cerkve na prijaznem hribu nad Laškim.

Odrta noč in dan so groba vrata...

Sv. Vid pri Grobelnem. Dne 1. septembra je po dolgotrajni in hudi bolezni umrl 69 letni, daleč naokrog znani godbenik in vzoren posestnik Alojzij Kokot iz Ponkvice. Bil je ljubezniv oče, dober mož ter varčen in napreden gospodar. Vedno je ljubil rože, zato je bil tudi njegov mrtva-

ški oder obložen s cvetjem in vencel. Kot nekdanjemu pevskemu voditelju mu je zapel moški zbor na domu in ob grobu žalostinke. Gasilci so ga nosili in spremlili na pokopališče. Dragi Lojze, vedno si bil tako vesel, mnogo si krasnih pesmi zapel, da bi si bil s svojim Bogu vdanim trpljenjem zaslužil, da bi pri Bogu vekomaj pel! Počivaj v miru!

Dopisi

Št. Vid pri Grobelnem. Ker je na dan 20. septembra sejem v št. Jurju ob juž. žel., se sejem, ki bi se moral tudi pri nas isti dan vršiti, preložil na torek 21. septembra.

Fram. V začetku septembra so najrevnejši in po toči poškodovani dobili vagon koruze iz Belgrada. Preskrbel jo je g. Jakob Lobnik, višji državni uradnik v Belgradu, ki je videl nesrečo in bedo tukajšnjega ljudstva ter je prosil zanj pri raznih gospodih v Belgradu. Bog povrni blagemu in plemenitemu gospodu in dobrotnikom v Belgradu ter vsem, ki so se tudi tukaj trudili za ljudstvo, zlasti g. Bezjaku.

Zibika. Živinorejsko selekcijsko društvo priredi 23. septembra v Zibiki razstavo in premovanje rodovniške živine sivopšenične pasme. Razstavljenih bo 60 živali.

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Dekla, ki ima tudi veselje s svinjerejo, se takoj sprejme v župnišče blizu Celja. Naslov pove uprava lista. 1322

Viničarja z dvema moškima in dvema ženskama sprejme Kramer, Sv. Peter pri Mariboru. 1319

Pridnega mlinarja, veččega v izdelavi olja, takoj sprejme tovarna olja Bezjak Franc, postaja Rače-Fram. 1318

Viničarja ali oferja sprejemem. Ločičnik, Rošpoh 125, Maribor. 1317

Učenca za trgovino z mešanim blagom, pridnega, poštenega, z dovršeno meščansko šolo, sprejemem. Ponudbe na upravo »Slovenskega gospodarja« pod »Dober računar 1323«.

POSESTVA:

Izredno lepo posestvo 24 johov se proda ali zamenja za manjše v okolici Maribora, Celja ali Brežic. Pojasnila daje Josip Zdovc, Slovenske Konjice. 1324

RAZNO:

Starinarina Koroška cesta 10 ima veliko ostanokov žameta, barhenta, cajga, platna, oblekce, predpasnike, postelje, stole in drugo. 1315

Manufakturno blago in druge potrebščine kupite dobre kvalitete in poceni v trgovini Josip Farkaš, Sv. urij ob ščavnici. 1322

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

Gosposka ulica 23

v Mariboru

Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

POZAR
VLOM
STEKLO
vsa tovarna in drugi železniški
KASKO
JAMSTVO
NEZGODE
ZVONOVE
ZIVLJENJE
KARITAS

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe,
svojce in svoje imetje le pri naši zavaro-
valnici.

Nepremočljive hubertusc

obleke, klobuke, perilo itd. itd.
kupite najugodnejše pri tvrdki 1228

JAKOB LAH
Maribor, Glavni trg 2.

Pozor, gostilničarji!

Kozarce, steklenice za vino, posodo
iz porcelana kupite najceneje v veletrgovini

Ivo Andrašič

Maribor, Vodnikov trg 4.

Obiščite nas, dokazali Vam bomo, da imamo najnižje
in za gostilničarje izjemne cene!

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Sprejemem pletiljo za stroj 4. Hrana in stanova-
nje v hiši. Pušnik Beti, Vojnik. 1261

Pridna, delavna, vajena živini in poljskemu delu,
starejša dekla, mogoče brez staršev, se sprej-
me; zaščiten na stara leta. Dopisi: Poštno
ležeče Sv. Jurij ob Ščavnici št. 20. 1293

Viničarja s štirimi delovnimi močmi sprejemem.
Vprašati: Maribor, Aleksandrova cesta 21,
drugo nadstropje. 1296

Mlad fant išče službo mežnarja in hlapca v žup-
nišče. Naslov v upravi. 1284

Iščem službo žagarja ali majarja. Naslov v
upravi. 1287

Sprejme za 2-4 članska, pridna družina za ofer.
Schwarz, Maribor, Košaki 38. 1311

Ženska, ki zna kuhati ter je bila že v boljših
službah, z lepimi spričevali, 30-40 let stara,
se sprejme v stalno in dobro službo. Vpraša
se v Mariboru, Dravska 15, v pisarni. 1308

Išče se gospodar od 40 let naprej na lepo malo
posestvo. Naslov v upravi lista. 1213

Mlad čevljarjski pomočnik, ki ima veselje do
dela, se takoj sprejme. Vodeb, čevljar, Dole-
njas, Videm ob Savi. 1288

Velika prodaja

Prav lepi poldeleni od 6-12 Din, svila »krepde-
šine« v vseh barvah po 16 Din, ženske kombineže,
bluze od 20-23 Din ter vse drugo blago po jako
nizkih cenah kupite pri

Trpinu, Maribor, Vetrinjska 15.

OSTANKI

mariborskih tekstilnih tovarn: Paket »Serija H«
vsebuje 16-21 m prima oxfordov, cefirjev in
turingov za posebno močne moške srajce v naj-
lepših vzorcih. Paket »Serija M« vsebuje 16 do
21 m pralnega blaga za ženske obleke, dečve,
kretona, druka, delena, crepa in polsvile za bluze
in obleke v izbrano lepi sestavi. Paket »Serija
Z« vsebuje 3 m dobrega sukna za moško oble-
ko, ženski kostum, oziroma plašč. Vsak paket
poštne prosto samo 136 Din. Serijo H in M
pošiljam tudi mešano, vsakega pol. Neprimerno
zamenjam. Pišite takoj: Razpošiljalnici »Kos-
mos«, Maribor, Kralja Petra trg.

Dražbeni oklic.

IV. I 2755/36-22

Dne 5. novembra 1937 ob 8.30 bo pri
podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba
nepremičnin:

zemljiška knjiga: Bistrica pri Rušah 3/8
vl. št. 127

cenilna vrednost: din 30.902.25

vrednost pritiklin: —

najmanjši ponudek: din 20.601.50

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe,
je oglašiti pri sodišču najpozneje pri draž-
benem naroku pred začetkom dražbe, si-
cer bi se jih ne moglo več uveljavljati
glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki
je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic,
ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru,
dne 27. avgusta 1937. 1276

Dražbeni oklic.

IV. I 1843/37-10

Dne 5. novembra 1937 ob pol 10. uri bo
pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 draž-
ba polovice nepremičnin:

zemljiška knjiga: Sp. Jakobski dol vl.
št. 85

cenilna vrednost: din 9.905.35

vrednost pritiklin: din 400.—

najmanjši ponudek: din 6.603.50

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe,
je oglašiti pri sodišču najpozneje pri draž-
benem naroku pred začetkom dražbe, si-
cer bi se jih ne moglo več uveljavljati
glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki
je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic,
ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru,
dne 2. septembra 1937.

Sprejme se dober kravar k šestim kravam za
krmil in molzit. Pismene ponudbe na upravo
»Slov. Gospodarja«. 1289

Viničar s petimi delovnimi močmi se sprejme.
Košaki 37, Maribor. 1290

Majerja, vsaj tri delovne moči, dobro mesto,
sprejme Murko, Gočova, p. Sv. Lenart, Slov.
gorice. 1291

Sprejemem šivilsko vajenka. Cafnik Marija, Zg.
Voličina, Sv. Rupert, Slov. gorice. Istotam se
sprejme kolarski vajenec. 1297

Viničar s štirimi ali petimi delovnimi močmi se
sprejme. Vprašati: Maribor, Tržaška cesta 14
1304

Iščem hlapca za vsako kmečko delo. Kravos,
Sv. Marjeta ob Pesnici. 1305

Otra sprejme Kralj, Maribor, Rošpoh. 1301

Sposobnega viničarja, tri ali več delovne moči,
sprejme dr. Kresnik, Visole, pošta Slovenska
Bistrica. 1299

POSESTVA:

Posestvo prodam ali dam v najem. Bližina Ma-
rjora. Naslov v upravi lista. 1312

RAZNO:

Nova hiša, davka prosta, za 60.000 din. Mesečni
dohodek 640 din. Proda: Marja Lodin, Pobrež-
je, Tržaška 4. 1303

Sode vseh velikosti izdeluje najceneje Ledinek
Pavel, Maribor, Gozdna 6 (Magdalena). 1307

Proda se ugodno trgategv celega vinograda, ki
leži v ugodni legi, v šmarnem okraju. Toza-
devna pojasnila daje: Jurij Korenjak, Bezov-
je 29, Sv. Jurij pri Celju. 1308

Takoj kupim hranično knjigo Velika Nedelja,
Vurberg, Cirkovce od 100.000 do 120.000 din.
Ponudbe: A. Kolarič, Ruše. 1306

Harmonij, prav dobro ohranjen, z močnim, le-
pim glasom, pet oktav, deset registrov, dve-
inpolvrsten, zelo ugodno proda: Mulej, Ra-
denci. 1302

Sadjarji pozor! Hotel »Evropa« v Celju ima več
rabljenih sodov na prodaj. Vpraša se v hotelu.
1300

Vabilo na XXVII. redni občni zbor Kmečke hra-
nilnice in posojilnice v Hočah, ki se bo vršil
19. septembra 1937 z običajnim dnevnim re-
dom v uradnih prostorih. K obilni udeležbi
vabi odbor. 1309

Prodam žrebca petih let, dober vozeč, miren,
Vogrin Ivan, Sv. Marjeta ob Pesnici. 1316

Vse za šolo

knjižice in potrebščine v

Tiskarni sv. Cirila

v Mariboru:

Koroška cesta 5,
Aleksandrova cesta 6,
Kralja Petra trg 6.

V Ptuj:

Slovenski trg 7.

Boste zadovoljni!

Obleke

vz lastne tovarne

MOSKE
OBLEKE
trpežne iz
hlačevine

200

FANTOVSKÉ
DOLGE HLAČE -
močne, vzorčaste

32

KRATKA
ZIMSKA
suknja iz vol-
nene tkanine

240

MOSKE HLAČE
močno in soljno
izdelane

40

FANTOVSKÉ
obleke s krat-
kimi hlačami

90

Priljubljen
HUBERTUS
plašč

240

Sternceki

CELJE 24

CENIK IN VZORCI ZASTONJ

POSESTVA:

Posestvo, obstoječe iz vinograda, sadonosnika, gozda, hiše in kleti v Predelih. k. o. Senovica, okraj Šmarje pri Jelšah, se po ugodni ceni proda. Podrobna pojasnila se dobe pri Krekovi posojilnici v Mariboru. 1265

Vzamem takoj v najem posestvo za dobo 3-5 let v bližini Vojnik-Dobrna. Najemnina po dogovoru. Naslov v upravi. 1282

Posestvo, štiri do šest oralov, v bližini Maribora, kupim. Dopise pod »Sadonosnik 1292« na upravo lista.

Malo posestvo, obstoječe iz vinograda, dveh njiv, travnika, poslopja, prodam. Jurše, Dolga gora, Ponikva. 1286

Prodam ali dam v najem lepo posestvo. Obsega okrog 20 oralov. Naslov v upravi. 1285

RAZNO:

Otroške veste od 12, ženske veste od 25, puloveri moški od 25 naprej, vsakovrstni v vseh barvah, po meri, dobite pri »Luna«, samo Maribor, Glavni trg 24. 1283

Prodam gepelj in stroj za mlatit v dobrem stanju, nov koleselj. Toplak Gregor, Sv. Martin, Vurberg. 1294

Nalivna peresa

od Din 6.— višje, v Cirilovih prodajalnah Maribor in Ptuj.

Hranilne knjižice vseh hranilnic in bank kupimo in izplačamo gotovino takoj. Bančno-kom. zavod, Maribor, Aleksandrova 40. Za odgovor za 3 dni znamk. 1091

Koleselj, dobro tapeciran, lakiran, se da za drva in živež. Krivanik, Maribor, Loška ul. 2. 1295

»MOSTIN« za napravljanje izvrstne domače pi-jače. Steklenica po 20 Din. Drogerija J. Thür, Maribor, Gosposka ulica 19. 883

Slovenske trake vseh velikosti, navadne in svilene, z napisi in brez napisa, naročajte v Cirilovi v Mariboru in Ptuj!

Zaboje v raznih velikostih odprodajamo stalno v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnošta-
jerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje. Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Vse za šolo in za dom 1238
dobite najceneje:
Trgovski dom, Maribor

Vse vrste šampiljk

za urade, trgovce, obrtnike in privatnike naročajte v Cirilovih knjigarnah Maribor in Ptuj

Vse papirne potrebščine za razne prireditve, kot kreppapir, svileni papir, papir za rože, listje za rože, papirni servijeti, namizni prti, papirni krožniki, tortenpapir — na malo in veliko — v Cirilovi Maribor Ptuj.

Cirilova knjigarna

v Mariboru

nudi naslednja dela:

- Ambrožič, Tiskarstvo, vez. 150 din.
Avtomobilski priročnik za dravsko banovino in obmejne pokrajine, vez. 150 din.
Administrativni adresar dravske banovine, broš. 50 din.
Prof. Vladimir Černe, Poslovno spise v srbohrvaščini, vez. 60 din.
Spende Anton, Zemljiška knjiga, pomen in sestava zemljiške knjige. Prošnje, listine, takse, vpisi v zemljiško knjigo, vez. 44 din.
Dr. Murko, Davčne oprostitve in olajšave, vez. 70 din.
Avtomobilska karta Jugoslavije — 22 din.
Kästner, Pikica in Tonček, zbirka mladinskih spisov, vez. 36 din.
Gustav Strniša, Harmonikar Binček, vez. 20 din.
London-Holeček, Kile divjine, mladinska knjiga, broš. 16 din, vez. 24 din.
Cajnkár Stanko, Studenci žive vode, I. zvezek: Luč sveti v temi, broš. 36 din, vez. 48 din.
Dr. Franc Jaklič, Svetla pot, vzgojna knjiga, vez. 48 din.
Franc Grivec, Kristus v cerkvi, vez. 60 din.
Fran Erjavec, Komunistem in komunistična Rusija, broš. 80 din.
Proti komunizmu, Naša pot, zv. 13, broš. 10 din.
Fran Samec, Slovenski stavek ali jezikovni pouk v ljudski šoli, 20 din.

Veselo v šolo!

19.-

33152—651
Najboljši prijatelj šolske mladine v dežju in vlažnih dneih so naše galose, ki ne prepuščajo vode in vlage. Za malo denarja očuvajo Vaši malčki svoje dragoceno zdravje. Kupite jim galose za Din 19.—, Vel. 31—34 Din 25.—, Vel. 35—38 Din 29.—

29.-

2403—61000
Najlažji, najtrpežnejši in najbolj prikladni čevlji za telovadbo in sport. Vel. 35—42 Din 35.—

59.-

5842—05
Za svečane prilike najboljša obutev za deco iz finega laka z usnjenim podplatom in gumasto peto. Vel. 31—34 Din 69.—

59.-

5892—64828
Otroški čevlji iz najfinejšega laka s čvrstim usnjenim podplatom in lepim okrasom na vezavo. Vel. 31—34 Din 69.—

45.-

3762—68800
Visoki čevlji iz močne kravine z neraztrgljivim in nepremogljivim gumastim podplatom. Nephodno šolski mladini v dežju, snegu in blatu. Od 31—34 Din 49.—, od 35—38 Din 59.—

45.-

3222—48809
Zelo močni deški čevlji s prožnim podplatom. Vel. 31—34 Din 49.—, 35—38 Din 59.—

69.-

6622—44722
Zelo priljubljen in največ zahtevan otroški čevlji iz finega telečjega boksa s čvrstim usnjenim podplatom. Vel. 31—34 Din 79.—, Vel. 35—38 Din 89.—

69.-

6622—44700
Polčevlji iz močnega boksa z neraztrgljivim usnjenim podplatom. Vel. 31—34 Din 79.—, 35—38 Din 89.—

79.-

6662—44722
Odporni in močni pri tem pa lahki visoki deški čevlji iz rjavca boksa s čvrstim usnjenim podplatom. Vel. 31—34 Din 89.—, 35—38 Din 99.—

Rata

RAZNO:

- »Obnova F. Novak, Maribor, Jurčičeva ulica 6. Sprejema vsa naročila na novem mestu, ne več v Vetrinjski 7 in Koroški 8. Kompletna stanovanjske opreme. 1195
- Prima semenska pšenica se prodaja. Vprašati pri Pugel, Maribor, Trg svobode št. 3. 1259
- Kupujem staro zlato, srebrni denar (krona, goldinarje, tolarje) po najvišji ceni. Stumpf Alojzij, zlatar, Maribor, Koroška cesta 8.
- Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovec, staro železje, kovine, baker, mehenino kupi in plača najboljšo: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 1240

Mošna esenca, izvrstni izdelek za izdelovanje jako dobre in zdrave pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Trg. Ivan Pečar, Maribor, Gosposka ulica 11. 1241

Preden se boste preskrbeli za zimo z lepo obleko in toplim perlom, oglejte si veliko zalogo štofov, barhentov, sviterjev in drugega zimskega blaga po brezkonkurenčnih cenah samo v trgovini Josip Tušak, Sv. Anton v Slov. goricah. 1218

Ne pozabite kupiti pri Starinarju, Koroška cesta 6, ostanke flanel, barhenta, žameta, cajga, belo, plavo, rjavo platno, srjace, žametaste obleke 13 din, predpasnike, spodnje hlače itd. 1316

Če ne verjamete, pa se prepričajte, da kupite čevlje, obleke, koce, sviterje, hubertuse itd. zares prav močne, najceneje v manufakturi Grajske starinarne, Maribor, Vetrinjska 10. 1314

20

sodarskih pomočnikov

se sprejme z nabijalnim orodjem (Treibzeug). Pauša, Slovenska Bistrica, tačas pivovarna »Union«, Maribor. 1280